



## เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

อ.พ. 20/2564 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง



อ.พ. 20/2564  
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร  
โทร. 0 2244 2070-2

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

## คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

### ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทองศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

### ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวศรันยา สีมา

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมตตาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2564

## บทสรุปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พยานหลักฐานเป็นสิ่งที่ยำเป็นอย่างยิ่งในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะพยานบุคคลที่เป็นประจักษ์พยานซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์การกระทำความผิดนั้นด้วยตนเอง จึงเป็นพยานที่น่าเชื่อถือมีน้ำหนักค่อนข้างมากในการพิจารณาคดี แต่ในบางกรณีพยานบุคคลอาจถูกข่มขู่ คุกคาม ทั้งจากตัวจำเลย บุคคลที่ใกล้ชิดกับจำเลย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับคดีนั้น จนเกิดความหวาดกลัวว่าหากตนเองมาเป็นพยานแล้ว ตนเอง ครอบครัว หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตนจะได้รับอันตราย ไม่กล้ามาให้การต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเบิกความต่อศาล ให้การหรือเบิกความผิดไปจากข้อเท็จจริง ทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ความผิดและนำตัวจำเลยมาลงโทษได้ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม

ผลจากการที่ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime: UNTOC) เมื่อปี 2543 ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญาให้ได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 จึงถูกตราขึ้นเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา และกำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญาอย่างเป็นระบบ มีการจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานขึ้นในสังกัดกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่พยานตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับมาเป็นเวลานานโดยไม่มีการแก้ไข ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและเป็นอยู่ในปัจจุบัน เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองพยาน ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของพยานต่อกระบวนการคุ้มครองพยาน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานให้มีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย และสามารถพิจารณาการขยายระยะเวลาการคุ้มครองพยานได้ในส่วนมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน กำหนดให้มีการคุ้มครองพยานในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเพิ่มเติม กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจ่ายค่าเลี้ยงชีพ กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน กำหนดเหตุที่อาจสั่งให้การคุ้มครองพยานสิ้นสุดลง และแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยาน รวมทั้งกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยานเพิ่มขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นอกจากจะเป็นการปรับปรุงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องของการดำเนินการคุ้มครองพยานในคดีอาญาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ยังจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่พยานได้ว่า

ตนเอง ครอบครัว ตลอดจนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานจะไม่ได้รับอันตรายจากการทำหน้าที่  
 พลเมืองดีของตน ได้รับการช่วยเหลือดูแลในเรื่องค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วย  
 ทำให้พยานกล้าที่จะเข้ามาให้การต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเปิดเผยความต่อศาลมากขึ้น ส่งผลดีต่อการรักษา  
 ความสงบเรียบร้อยของสังคม และทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย

# เอกสารประกอบการพิจารณา

## สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 กับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-6
ส่วนที่ 2	
บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- การคุ้มครองพยานในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546	3-1
- การคุ้มครองพยานในคดีอาญาในต่างประเทศ	3-9
- สถิติการดำเนินการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ปีงบประมาณ 2547-2564	3-23
- สถิติการยื่นคำร้องขอคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด ปีงบประมาณ 2547-2564	3-24
- สถิติพยานที่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด ปีงบประมาณ 2547-2564	3-25
- สถิติพยานที่อยู่ระหว่างการคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด	3-26
- อินโฟกราฟิก สถิติการคุ้มครองพยาน	3-27

## ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผลของ  
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..)  
พ.ศ. ....  
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

---

### หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ดังต่อไปนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “พยาน” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 3)
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานเกี่ยวกับการประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัยและการขยายระยะเวลาการคุ้มครองพยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 วรรคสอง)
- (3) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานเกี่ยวกับคดีความผิดที่พยานอาจได้รับความคุ้มครอง การจ่ายค่าเลี้ยงชีพ และเหตุที่อาจสั่งให้การคุ้มครองพยานสิ้นสุดลง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 8 (2) และ (3) และมาตรา 10 และเพิ่มมาตรา 12 (6))
- (4) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยานและกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 และเพิ่มมาตรา 13/1)
- (5) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 17)

### เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทั่วไปและมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน หน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยานและอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ และหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน เพื่อให้พยานเกิดความเชื่อมั่น ได้รับความคุ้มครอง และได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของ  
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)  
มีสาระสำคัญดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

“พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

2. วันที่มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 90 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา  
เป็นต้นไป

3. แก้ไขเพิ่มเติมและเพิ่มบทนิยาม (ร่างมาตรา 3 ถึง ร่างมาตรา 4)

1) ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “พยาน” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน  
ในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“พยาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจ  
สืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ในการ  
ดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ” (ร่างมาตรา 3)

2) เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ดังนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”  
(ร่างมาตรา 4)

4. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน (ร่างมาตรา 5)

ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546  
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การแจ้ง การออกคำสั่ง และวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครอง  
แก่พยานตามคำร้อง การประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย และการขยายและการสิ้นสุดซึ่งการคุ้มครอง  
ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ  
ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี”

## 5. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน (ร่างมาตรา 6 ถึง ร่างมาตรา 8)

1) ยกเลิกความใน (2) และ (3) ของมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา

(3) คดีความผิดตามมาตรา 282 มาตรา 283 มาตรา 317 มาตรา 318 หรือมาตรา 319 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี” (ร่างมาตรา 6)

2) ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 ให้สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ย้ายที่อยู่หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม

(2) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน

(3) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยานด้วย

(4) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพ ให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใด เพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม

(5) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ

(6) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น

(7) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง (3) เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับแจ้งจากสำนักงานคุ้มครองพยาน ให้หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานนั้นกำหนด

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานแจ้งมา โดยให้ถือว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และห้ามมิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด และให้คำนึงถึงการดำรงชีวิตตามปกติของพยานด้วย” (ร่างมาตรา 7)

3) เพิ่มเติมเหตุที่อาจสั่งให้การคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษสิ้นสุดลง โดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (6) ของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

“(6) เหตุอื่นใดตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการดำรงชีวิตตามปกติของพยาน” (ร่างมาตรา 8)

## 6. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยานและกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน (ร่างมาตรา 9 ถึง ร่างมาตรา 10)

1) ยกเลิกความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 13 ให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานขึ้นในกระทรวงยุติธรรม และให้มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตราการทั่วไปและมาตรการพิเศษ การปฏิบัติที่เหมาะสมต่อพยาน การจัดให้มีการฝึกอบรมการคุ้มครองพยาน รวมทั้งการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และในด้านข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยานตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่พยานได้มาเป็นพยาน และจากการมาเป็นพยานดังกล่าว เป็นเหตุให้พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ สำนักงานคุ้มครองพยานมีอำนาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ การจัดหางาน หรือการจ่ายเงินดำรงชีพที่เหมาะสม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด” (ร่างมาตรา 9)

2) เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

“มาตรา 13/1 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อกบฏอันตรายหรือคุกคามพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน รวมทั้งมีอำนาจยึดสิ่งของหรือทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ในกรณีที่เป็นความผิดทางอาญาให้มีอำนาจจับกุมและแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแห่งท้องที่ที่จับเพื่อดำเนินการต่อไป” (ร่างมาตรา 10)

## 7. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน (ร่างมาตรา 17)

ยกเลิกความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 17 เมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีที่พยานโจทก์ในคดีความผิดต่อส่วนตัว ซึ่งผู้เสียหายเป็นโจทก์หรือเป็นพยานจำเลย ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะมีคำสั่งให้มีการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายดังกล่าว แต่ไม่เกินอัตราตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ในกรณีที่พยานเดินทางมาแล้ว แต่มีเหตุทำให้ไม่ได้ให้การหรือขึ้นเบิกความโดยมิใช่เหตุอันเนื่องมาจากตัวพยานเจตนาไม่ให้การหรือเบิกความ หรือมีเหตุสุดวิสัย ให้พยานได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”



พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งอยู่ในมาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือได้รับสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด รวมทั้งเพื่อให้การคุ้มครองพยานดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>

<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“พยาน” หมายความว่า พยานบุคคลซึ่งจะมาให้ หรือได้ให้ข้อเท็จจริง ต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาลในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้ชำนาญการพิเศษ แต่มิให้หมายความรวมถึงจำเลยที่อ้างตนเองเป็นพยาน</p> <p>“ความปลอดภัย” หมายความว่า ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน ทั้งก่อน ขณะและหลังมาเป็นพยาน</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “พยาน” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“พยาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ”</p> <p>มาตรา 4 ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ความปลอดภัย” และ “รัฐมนตรี” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”</p> <p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 6 ในกรณีที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาล หรือสำนักงานคุ้มครองพยาน แล้วแต่กรณี อาจจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ และในกรณีจำเป็นบุคคลดังกล่าวจะขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยให้ความคุ้มครองแก่พยานได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย</p> <p>การแจ้งและวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครองแก่พยานตามคำขอ และการสิ้นสุดลงซึ่งการคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี</p> <p>การคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย ให้รวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย เว้นแต่พยานจะไม่ให้ความยินยอมและการปกปิดมิให้มีการเปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแก่สถานะและสภาพของพยานและลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>“การแจ้ง การออกคำสั่ง และวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครองแก่พยานตามคำร้อง การประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย และ การขยายและการสิ้นสุดซึ่งการคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี”</p> <p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความใน (2) และ (3) ของมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 8 พยานในคดีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษได้</p> <p>(1) คดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากร</p> <p>(2) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>(3) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจาร เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี</p> <p>(4) คดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ ความผิดฐานอั้งยี่และชองโจรตามประมวลกฎหมายอาญา และให้หมายความรวมถึงความผิดอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการกระทำร่วมกันโดยกลุ่มอาชญากร ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีการวางเครือข่ายเป็นขบวนการหรือองค์กรลับอย่างซับซ้อนและเป็นสัดส่วน</p>	<p>“(2) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>(3) คดีความผิดตาม<u>มาตรา 282</u> <u>มาตรา 283</u> <u>มาตรา 317</u> <u>มาตรา 318</u> หรือ <u>มาตรา 319</u> แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี”</p>

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<p>(5) คดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือโทษสถาน ที่หนักกว่านั้น</p> <p>(6) คดีซึ่งสำนักงานคุ้มครองพยานเห็นสมควรให้ความคุ้มครองพยาน</p> <p>มาตรา 10 ให้สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการ พิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ย้ายที่อยู่ หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม</p> <p>(2) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยานหรือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพยาน เป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจขอขยายระยะเวลาครั้งละไม่เกินสามเดือน แต่ไม่เกินสองปี</p> <p>(3) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และ หลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิม ตามคำขอของพยานด้วย</p> <p>(4) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพหรือให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยาน สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม</p> <p>(5) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ</p> <p>(6) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานใน คดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 ให้สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการ พิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ย้ายที่อยู่หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม</p> <p>(2) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยาน <u>สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่น ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน</u></p> <p>(3) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และ หลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิม ตามคำขอของพยานด้วย</p> <p>(4) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพ ให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใด เพื่อให้พยาน สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม</p> <p>(5) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ</p> <p>(6) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น</p>

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<p>(7) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร</p> <p>ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามคำขอดังกล่าว โดยให้ถือว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และห้ามมิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม</p> <p>มาตรา 12 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายอาจสั่งให้การคุ้มครองพยานตามมาตราพิเศษสิ้นสุดลง เมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>(1) พยานร้องขอ</li> <li>(2) พยานไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือระเบียบของกระทรวงยุติธรรมว่าด้วย</li> </ol>	<p>(7) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร</p> <p><u>ในกรณีตามวรรคหนึ่ง (3) เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับแจ้งจากสำนักงานคุ้มครองพยาน ให้หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานนั้นกำหนด</u></p> <p>ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานแจ้งมา โดยให้ถือว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และห้ามมิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม</p> <p><u>การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด และให้คำนึงถึงการดำรงชีวิตตามปกติของพยานด้วย”</u></p> <p>มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (6) ของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<p>การคุ้มครองพยานตามมาตราพิเศษ</p> <p>(3) พฤติการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของพยานเปลี่ยนแปลงไป และกรณีไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องให้การคุ้มครองพยานตามมาตราพิเศษอีกต่อไป</p> <p>(4) พยานไม่ให้การเป็นพยานโดยไม่มีเหตุสมควร</p> <p>(5) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษพยานในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ความผิดฐานเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล หรือความผิดฐานทำพยานหลักฐาน อันเป็นเท็จ อันเนื่องมาจากการเป็นพยานในคดีที่พยานได้รับความคุ้มครอง</p> <p><b>มาตรา 13</b> ให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานขึ้นในกระทรวงยุติธรรม และให้มี อำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตราทั่วไปและมาตราพิเศษ การปฏิบัติที่เหมาะสม รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานและข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานตาม พระราชบัญญัตินี้</p>	<p>“(6) เหตุอื่นใดตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการดำรงชีวิตตามปกติ ของพยาน”</p> <p><b>มาตรา 9</b> ให้ยกเลิกความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 ให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานขึ้นในกระทรวงยุติธรรม และให้มี หน้าที่และอำนาจรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตราทั่วไปและมาตรา พิเศษ การปฏิบัติที่เหมาะสมต่อพยาน การจัดให้มีการฝึกอบรมการคุ้มครองพยาน รวมทั้ง การประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติงานและในด้านข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยานตาม พระราชบัญญัตินี้</p>

<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ในกรณีที่พยานได้มาเป็นพยาน และจากการมาเป็นพยานดังกล่าวเป็นเหตุให้พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ สำนักงานคุ้มครองพยานมีอำนาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้าน การศึกษา การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ การจัดหางาน หรือการจ่ายเงินดำรงชีพที่ เหมาะสม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด”</p> <p>มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p> <p>“มาตรา 13/1 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อภัยอันตราย หรือคุกคามพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด กับพยาน รวมทั้งมีอำนาจยึดสิ่งของหรือทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ในกรณีที่ เป็นความผิดทางอาญาให้มีอำนาจจับกุมและแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแห่งท้องที่ ที่จับเพื่อดำเนินการต่อไป”</p> <p>มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 17 เมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อ พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีที่เป็นพยานโจทก์ในคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายเป็นโจทก์ หรือเป็นพยานจำเลยให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะมีคำสั่งให้มีการจ่ายค่าตอบแทนดังกล่าว แต่ไม่เกินอัตราตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง</p>	<p>“มาตรา 17 เมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีที่เป็นพยานโจทก์ในคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายเป็นโจทก์หรือเป็นพยานจำเลย ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะมีคำสั่งให้มีการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายดังกล่าว แต่ไม่เกินอัตราตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง</p> <p><u>ในกรณีที่พยานเดินทางมาแล้ว แต่มีเหตุทำให้ไม่ได้ให้การหรือขึ้นเบิกความ โดยมีเหตุอันเนื่องมาจากตัวพยานเจตนาไม่ให้การหรือเบิกความ หรือมีเหตุสุดวิสัย ให้พยานได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”</u></p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>

## ส่วนที่ 2

### บทวิเคราะห์

พยานหลักฐานเป็นสิ่งที่ยังเป็นที่ยังในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือวัตถุพยาน แต่พยานที่มีบทบาทสำคัญมากในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยคือพยานบุคคล โดยเฉพาะพยานบุคคลที่เป็นประจักษ์พยาน ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์การกระทำความผิดนั้นด้วยตนเอง พยานบุคคลจึงเป็นพยานที่น่าเชื่อถือ มีน้ำหนักค่อนข้างมากในการพิจารณาคดี แต่ในบางกรณีพยานบุคคลอาจถูกข่มขู่ คุกคาม ทั้งจากตัวจำเลย บุคคลที่ใกล้ชิดกับจำเลย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับคดีนั้น จนเกิดความหวาดกลัวว่าหากตนเองมาเป็นพยานแล้วตนเอง ครอบครัว หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตนจะได้รับอันตราย จึงไม่กล้ามาให้การต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเบิกความต่อศาล หรือให้การหรือเบิกความผิดไปจากข้อเท็จจริง ทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ความผิดและนำตัวจำเลยมาลงโทษได้ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงมีหน้าที่ต้องกำหนดให้มีมาตรการให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญาทั้งก่อน ขณะ และหลังการเป็นพยาน เพื่อเป็นหลักประกันว่าพยานในคดีอาญา และครอบครัว รวมถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด จะมีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินจากการทำหน้าที่พลเมืองดีในการมาเป็นพยาน

ในอดีตการคุ้มครองพยานในคดีอาญาของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าใดนัก จนกระทั่งประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime: UNTOC)\* เมื่อปี 2543 ซึ่งอนุสัญญาดังกล่าวกำหนดให้รัฐภาคีต้องให้ความคุ้มครองพยาน ญาติ บุคคลอื่นที่ใกล้ชิดพยาน และผู้เสียหายที่อยู่ในฐานะพยานที่อาจเกิดความไม่ปลอดภัยจากการแก้แค้นหรือข่มขู่ในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับความผิดที่อนุสัญญาครอบคลุมถึง และกำหนดมาตรการคุ้มครองแก่กายที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยที่ไม่กระทบสิทธิของจำเลย ได้แก่ การย้ายไปอยู่ที่อื่น การไม่เปิดเผยหรือจำกัดการเปิดเผยข้อสนเทศเกี่ยวกับบรรพบุรุษและที่อยู่ และการจัดให้มีกฎหมายทางพยานหลักฐานที่ทำให้พยานมีความปลอดภัยในการให้การ เช่น อนุญาตให้มีการเบิกความผ่านการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร และการจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่นในการย้ายถิ่นที่อยู่ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 244 ได้บัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญาให้ได้รับความคุ้มครอง

\* ประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2543 และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2547 มีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2556 เป็นต้นมา อนุสัญญานี้เป็นกรอบความร่วมมือทางกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานระดับสากลเกี่ยวกับการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม มีขอบเขตการบังคับใช้ในด้านการป้องกัน การสืบสวนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับฐานความผิดที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา 4 ฐาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด การทุจริตคอร์รัปชัน และการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งฐานความผิดร้ายแรงที่อนุสัญญาได้กำหนดนิยามว่าเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป เมื่อความผิดดังกล่าวมีลักษณะข้ามชาติและเกี่ยวข้องกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม อีกทั้งได้ระบุถึงการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน เรื่องโอนตัวนักโทษ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญาไว้ด้วย

การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. 2546 จึงถูกตราขึ้นเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา และกำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญาอย่างเป็นระบบ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญาตามมาตรการทั่วไปและมาตรการพิเศษ สิทธิของพยานที่จะได้รับค่าตอบแทนในการมาเป็นพยาน บทลงโทษแก่ผู้ที่เปิดเผยความลับเกี่ยวกับสถานที่อยู่หรือข้อมูลที่สามารถระบุตัวพยาน หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งอยู่ในระหว่างการได้รับความคุ้มครองในประการที่น่าจะเป็นเหตุให้ไม่ได้รับความปลอดภัยหรือได้รับอันตรายจนถึงขั้นเสียชีวิต และกำหนดให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานขึ้นในสังกัดกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่พยานตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับมาเป็นเวลานานโดยไม่มีการแก้ไข ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและเป็นอยู่ในปัจจุบัน เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองพยาน ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของพยานต่อกระบวนการคุ้มครองพยาน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “พยาน” โดยให้หมายความถึง บุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้พยานหมายความว่า เฉพาะพยานบุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายเท่านั้น และตัดข้อความว่า “แต่มีให้หมายความรวมถึงจำเลยที่อ้างตนเองเป็นพยาน” ที่มีอยู่ตามกฎหมายฉบับปัจจุบันออก จึงทำให้พยานที่จะได้รับความคุ้มครองตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีความหมายกว้างขึ้นกว่าเดิม โดยหมายความรวมถึงจำเลยด้วย เนื่องจากจำเลยเองอาจมีการอ้างตนเองเป็นพยานได้ และผลจากการไปเป็นพยานของจำเลยก็อาจทำให้จำเลยไม่ได้รับความปลอดภัยได้เช่นเดียวกัน อีกทั้งยังได้แก้ไขถ้อยคำจากคำว่า “ผู้ชำนาญการพิเศษ” เป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” เพื่อให้สอดคล้องกับถ้อยคำที่มีการแก้ไขในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

2. เพิ่มเติมอำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานให้มีอำนาจออกกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย และการขยายระยะเวลาการคุ้มครองพยานในการดำเนินการตามมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานได้ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานนั้นสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยานของหน่วยงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. แก้ไขเพิ่มเติมให้คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาและคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เป็นคดีที่อาจได้รับการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้ ดังนี้

1) การกำหนดให้คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดที่สามารถขอรับความคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้ จะทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีความร้ายแรง มักกระทำในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งมีอิทธิพลสูง สร้างความหวาดกลัวให้กับพยานค่อนข้างมาก ทำให้พยานที่รู้เห็นการกระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่กล้ามาเป็นพยานเนื่องจากเกรงว่าจะได้รับอันตราย

2) การกำหนดให้คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นคดีที่สามารถขอรับการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้ จะช่วยแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนในกรณีที่ว่าพยานที่จะให้การหรือเบิกความในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 จะขอรับความคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้หรือไม่ เนื่องจากคดีความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ได้ถูกยกเลิกแล้ว และมีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ขึ้นใช้บังคับแทน ซึ่งจะทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) สำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีนั้นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ตัดข้อความว่า “ความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี” ที่มีอยู่ตามกฎหมายฉบับปัจจุบันออก จึงทำให้คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีทุกฐานความผิดเป็นคดีที่อาจขอรับความคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้ ซึ่งจะทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ โดยกำหนดให้สำนักงานคุ้มครองพยานจ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานตามระยะเวลาที่อยู่ในความคุ้มครอง จากที่กำหนดไว้ให้จ่ายได้ไม่เกิน 1 ปี จะทำให้ในคดีที่พยานหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานจำเป็นต้องอยู่ในความคุ้มครองเกินกว่า 1 ปี สามารถได้รับค่าเลี้ยงชีพได้ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการคุ้มครองพยาน

5. กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในกรณีที่สำนักงานคุ้มครองพยานประสงค์จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยานรวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยาน โดยให้สำนักงานคุ้มครองพยานแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ เมื่อหน่วยงานดังกล่าวได้รับแจ้งจากสำนักงานคุ้มครองพยาน เป็นการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถเปลี่ยนหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวให้กับพยานที่อยู่ในมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรการพิเศษได้ ซึ่งจะช่วยปกปิดตัวตนของพยานทำให้ได้รับความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

6. กำหนดให้สำนักงานคุ้มครองพยานมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีการฝึกอบรมการคุ้มครองพยาน และมีอำนาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษารักษาพยาบาล การฝึกอบรม การจัดหาที่พัก หรือการจ่ายเงินดำรงชีพที่เหมาะสม ในกรณีที่พยานได้มาเป็นพยาน และจากการมาเป็นพยานดังกล่าวเป็นเหตุให้พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ ซึ่งจะทำให้การคุ้มครองพยานของหน่วยงานที่ต้องให้การคุ้มครองพยานมีมาตรฐานการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน และทำให้ผู้อยู่ในความคุ้มครองได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมมากขึ้น

7. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อภัยอันตรายหรือคุกคามพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน รวมทั้งมีอำนาจยึดสิ่งของหรือทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน และในกรณีที่เป็นความผิดทางอาญาให้มีอำนาจจับกุมและแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแห่งท้องที่ที่จับเพื่อดำเนินการต่อไป เป็นมาตรการที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นเพื่อป้องกันอันตรายก่อนที่จะเกิดขึ้นกับตัวพยานหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งจะทำให้พยานและผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้รับความปลอดภัยมากขึ้น

8. กำหนดให้พยานได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในกรณีที่พยานเดินทางมาแล้ว แต่มีเหตุทำให้ไม่ได้ให้การหรือขึ้นเบิกความ โดยไม่ใช่เหตุที่เกิดขึ้นมาจากการที่ตัวพยานเจตนาไม่ให้การหรือเบิกความ หรือมีเหตุสุดวิสัย เนื่องจากกฎหมายฉบับปัจจุบันยังไม่ให้ใช้สิทธิแก่พยานที่จะได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในกรณีนี้ได้ ทำให้พยานต้องเป็นผู้แบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดด้วยตนเอง ทั้งที่พยานเต็มใจมาทำหน้าที่พลเมืองดี เป็นการสร้างภาระให้กับพยานโดยไม่สมควร การกำหนดเพิ่มเติมหลักเกณฑ์นี้จึงช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของพยานในกรณีนี้ลงได้

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จึงเป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อขัดข้องของการดำเนินการคุ้มครองพยานในคดีอาญาให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่พยานว่าตนเอง ครอบครัว ตลอดจนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานจะไม่ได้รับอันตรายจากการทำหน้าที่พลเมืองดีของตน และได้รับการช่วยเหลือดูแลในเรื่องค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐอย่างเหมาะสม ทำให้พยานกล้าที่จะเข้ามาให้การต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเบิกความต่อศาลมากขึ้น ส่งผลดีต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการในการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมของพยานนั้น มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 อีกทั้งรูปแบบของบัตรประชาชนเป็นบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอเนกประสงค์ (smart card) ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน การดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวจึงอาจมีผลกระทบต่อข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในการยืนยันตัวบุคคลของพยานได้ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรหารือร่วมกันหาวิธีการในการดำเนินการอย่างรอบคอบเพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่สร้างความเสียหายให้แก่พยาน และนำมาใช้ในการคุ้มครองพยานให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง

## บรรณานุกรม

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. “รายงานวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” ในสำนักนายกรัฐมนตรี. “หนังสือ ที่ นร 0503/4556 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” <http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=685>, 5 กุมภาพันธ์ 2564.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 58 ก (20 มิถุนายน 2546): 4-12.
- มนิมนา สุทธิพงศ์เกียรติ. “การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา: ศึกษาบทบาทศาลยุติธรรม.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), น. 29.
- United Nations. “United Nations Convention against Transnational Organized Crime” [https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg\\_no=XVIII-12&chapter=18&clang=\\_en](https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12&chapter=18&clang=_en), February 7, 2021.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม 2540) : 1-99.
- วรรณวิภา เมืองถ้ำ. “การคุ้มครองพยานและผู้เสียหายตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000: การปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- วราภรณ์ ชมมณี. “ปัญหาการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ของประเทศไทย.” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “หนังสือ ที่ นร 0902/55 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” [https://resolution.soc.go.th/PDF\\_UPLOAD/2563/P\\_402549\\_4.pdf](https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2563/P_402549_4.pdf), 5 กุมภาพันธ์ 2564.

### ส่วนที่ 3

#### ข้อมูลประกอบการพิจารณา

#### การคุ้มครองพยานในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานในคดีอาญาไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 244 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของพยานในคดีอาญาไว้ว่า “บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็น และสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และเนื่องจากพยานยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ทั้งที่พยานมีความสำคัญยิ่งต่อการพิสูจน์ความจริงในอรรถคดี เป็นเหตุที่ส่งผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น เพื่อเพิ่มความคุ้มครองพยานให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น และมีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยาน ดังต่อไปนี้

#### 1. บุคคลที่จะได้รับความคุ้มครอง

1) “พยาน” คือ บุคคลซึ่งจะมาให้ หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาลในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้ชำนาญการพิเศษ แต่ไม่ให้รวมถึงจำเลยที่อ้างตนเองเป็นพยาน

2) สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานซึ่งมีผลต่อการที่พยานจะมาเป็นพยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย พยานสามารถร้องขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความคุ้มครองบุคคลดังกล่าวได้

#### 2. มาตรการในการคุ้มครองพยาน

##### 2.1 มาตรการทั่วไป

##### 1) ประเภทคดีที่สามารถใช้มาตรการทั่วไป

การคุ้มครองพยานตามมาตรการทั่วไปใช้ในคดีอาญาทั่วไปที่มีความรุนแรงน้อย ไม่ซับซ้อน ไม่มีผลกระทบต่อสังคม หรือมีพฤติการณ์ความปลอดภัยน้อย

##### 2) การร้องขอให้มีการคุ้มครองพยาน

ในกรณีที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน ทั้งก่อน ขณะ และหลังมาเป็นพยาน พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาล หรือสำนักงานคุ้มครองพยาน อาจจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ

##### 3) วิธีการให้ความคุ้มครองตามมาตรการทั่วไป

มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย รวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย การจัดเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย เวาะเวียนตรวจเยี่ยม และการปกปิดไม่ให้

มีการเปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแก่สถานะและสภาพของพยานลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง

การให้ความคุ้มครองแก่พยานตามมาตราการทั่วไปนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในชั้นสืบสวน สอบสวน ชั้นฟ้องคดี หรือชั้นพิจารณาคดี โดยอาจเกิดขึ้นจากการที่พยานหรือบุคคลอื่นใดที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอให้มีการคุ้มครอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นสมควรให้ใช้มาตราการทั่วไปเอง ซึ่งในกรณีที่พยานร้องขอต่อหน่วยงานใด หน่วยงานนั้นจะเป็นผู้พิจารณาว่าควรให้ความคุ้มครองพยานหรือไม่ หากเห็นควรก็จะจัดการให้ความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร และในกรณีที่จำเป็นอาจขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยให้การคุ้มครองแก่พยานได้ตามความจำเป็น โดยต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย

4) การแจ้งและวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครอง และการสิ้นสุดซึ่งการคุ้มครองพยาน

การแจ้งและวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครองแก่พยานตามคำขอ และการสิ้นสุดซึ่งการให้ความคุ้มครองพยาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

## 2.2 มาตรการพิเศษ

การคุ้มครองพยานตามมาตราการพิเศษจะนำมาใช้ในคดีที่มีความสำคัญ มีความรุนแรง กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างร้ายแรง หรือผู้กระทำความผิดเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือองค์กรอาชญากรรม ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตราการในการคุ้มครองพยานที่มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

### 1) ประเภทคดีที่สามารถใช้มาตราการพิเศษ

(1) คดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(2) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา

(3) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจาร เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(4) คดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ ความผิดฐานอั้งยี่และช่องโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา และให้หมายความรวมถึงความผิดอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการกระทำร่วมกันโดยกลุ่มอาชญากรที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และมีการวางเครือข่ายเป็นขบวนการหรือองค์กรลับอย่างซับซ้อนและเป็นสัดส่วน

(5) คดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

(6) คดีซึ่งสำนักงานคุ้มครองพยานเห็นสมควรให้ความคุ้มครองพยาน

## 2) การร้องขอให้มีการคุ้มครองพยาน

เมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานจะไม่สามารถปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน ทั้งก่อน ขณะ และหลัง มาเป็นพยาน พยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้อง พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา สามารถยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน โดยต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย

## 3) วิธีการให้ความคุ้มครองตามมาตรการพิเศษ

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้ใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานแล้ว สำนักงานคุ้มครองพยานต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ย้ายที่อยู่ หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม

(2) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยานหรือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพยานเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจขอขยายระยะเวลาครั้งละไม่เกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 2 ปี

(3) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยานด้วย

(4) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพหรือให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม

(5) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ

(6) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น

(7) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษข้างต้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามคำขอโดยให้ถือว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และห้ามไม่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

## 4) การสิ้นสุดลงของการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งให้การคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษสิ้นสุดลงเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(1) พยานร้องขอ

(2) พยานไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือระเบียบของกฎกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการคุ้มครองพยานตามมาตราการพิเศษ

(3) พฤติการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของพยานเปลี่ยนแปลงไป และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องให้การคุ้มครองพยานตามมาตราการพิเศษอีกต่อไป

(4) พยานไม่ให้การโดยไม่มีเหตุสมควร

(5) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษพยานในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ เบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล หรือทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ อันเนื่องมาจากการเป็นพยานในคดีที่พยานได้รับความคุ้มครอง

### 3. หน่วยงานที่มีหน้าที่คุ้มครองพยานและการดำเนินคดี

3.1 สำนักงานคุ้มครองพยาน กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตราการทั่วไปและมาตราการพิเศษ การปฏิบัติที่เหมาะสม รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานและข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานตามพระราชบัญญัตินี้

3.2 ในกรณีที่มีความจำเป็น กระทรวงยุติธรรมจะแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ ให้มีอำนาจดำเนินคดีแพ่งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามที่กระทรวงยุติธรรมมอบหมายก็ได้ โดยแจ้งให้ศาลทราบ

### 4. สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

4.1 สิทธิได้รับค่าตอบแทนความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง ทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการเป็นพยานในคดีอาญา

ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยานหรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน เพราะมีการกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาเนื่องจากการที่พยานจะมา หรือได้มาเป็นพยาน บุคคลนั้นมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควร ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งบุคคลที่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือทายาทต้องยื่นคำขอต่อสำนักงานคุ้มครองพยานภายใน 1 ปีนับแต่วันที่บุคคลนั้นได้รู้ถึงการกระทำความผิด โดยมีสิทธิได้รับเงิน ดังนี้

1) กรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต

(1) ค่าตอบแทนตั้งแต่ 30,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

(2) ค่าจัดการศพ 20,000 บาท

(3) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูตามพฤติการณ์ในขณะที่เสียชีวิต ไม่เกิน 30,000 บาท

(4) ค่าอุปการะด้านการศึกษาแก่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของพยานเดือนละไม่เกิน 3,000 บาท จนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ เว้นแต่เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้ว กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าจนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ ให้ได้รับอุปการะต่อไปจนถึงอายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์

2) กรณีเกิดความเสียหายแก่ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ

(1) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 30,000 บาท

(2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 50,000 บาท

(3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างการรักษาพยาบาลให้จ่ายในอัตราวันละไม่เกิน 200 บาท นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ

(4) ค่าเสียหายอื่นนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ให้จ่ายตามจำนวนที่สมควร แต่ไม่เกิน 30,000 บาท

3) กรณีเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ให้จ่ายตามที่สามารถประเมินหรือเทียบเคียงได้ แต่ไม่เกิน 50,000 บาท หากความเสียหายนั้นเป็นผลโดยตรงจากการกระทำความผิดอาญาโดยเจตนา

4.2 สิทธิที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนจากการมาให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานสอบสวนหรือเบิกความต่อศาล

เมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวน พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวน คดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควร ตามที่ระเบียบกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีที่พยานโจทก์ในคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายเป็นโจทก์ หรือเป็นพยานจำเลยให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะมีคำสั่งให้มีการจ่ายค่าตอบแทนดังกล่าว แต่ไม่เกินอัตราตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งมีสิทธิได้รับ ดังนี้

1) กรณีที่พยานผู้มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดที่มาให้ข้อเท็จจริงยังที่ทำการพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ได้รับค่าตอบแทนครั้งละ 200 บาท

2) กรณีที่พยานผู้มีที่พักอาศัยอยู่นอกเขตจังหวัดที่มาให้ข้อเท็จจริงยังที่ทำการพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ได้รับค่าตอบแทนครั้งละ 500 บาท

4.3 สิทธิที่จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งจำแนกออกเป็น

1) ค่าใช้จ่ายตามมาตรการทั่วไป

(1) ค่าใช้จ่ายของพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน

(ก) ค่าที่พักอาศัยอันเนื่องมาจากการคุ้มครองพยาน ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินห้องละ 800 บาทต่อวัน

(ข) ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ให้เบิกจ่ายได้ในอัตราคนละ 200 บาทต่อวัน

(ค) ค่าเลี้ยงชีพที่สมควรอันเนื่องมาจากการขาดประโยชน์ทำมาหาได้ ให้เบิกจ่ายได้ในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบกิจการ ณ วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ

(2) ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ที่คุ้มครองความปลอดภัย

(ก) ค่าที่พักอาศัยอันเนื่องมาจากการคุ้มครองพยาน ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินห้องละ 800 บาทต่อวัน

(ข) ค่าดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่คุ้มครองความปลอดภัยที่ต้องใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง ให้เบิกจ่ายในอัตราเหมาจ่ายคนละ 300 บาทต่อวัน

(ค) ค่าใช้จ่ายในกรณีที่ต้องจัดให้มีการปกปิดมิให้เปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพหรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

(ง) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

2) ค่าใช้จ่ายตามมาตรการพิเศษ

(1) ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน สามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547

(2) ค่าใช้จ่ายตามมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน

(ก) ค่าใช้จ่ายในการย้ายที่อยู่ หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

(ข) ค่าใช้จ่ายในการจ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยานหรือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพยาน ให้เบิกจ่ายได้ในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบกิจการ ณ วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ

(ค) ค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุลและหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยาน ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

(ง) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพ หรือให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

(จ) ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

(ฉ) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง ให้เบิกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ที่ช่วยให้ความคุ้มครองตามจำเป็นในอัตราเหมาจ่าย แต่ไม่เกินคนละ 200 บาทต่อวัน

(ช) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือ หรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง

ถ้าปรากฏภายหลังว่าพยานไม่มา ไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่เบิกความเป็นพยานโดยไม่มีเหตุสมควร หรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษพยานในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ เบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล หรือทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในคดีที่บุคคลนั้นเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นคืนหรือชดใช้ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานที่รัฐได้จ่ายไปจริงภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับคำสั่งจากสำนักงานคุ้มครองพยาน

### 5. บทกำหนดโทษ

1) ผู้ที่เปิดเผยความลับเกี่ยวกับสถานที่อยู่ ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งได้มีการคุ้มครองพยาน หากเป็นการกระทำที่มีลักษณะ

(1) โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้นไม่ได้รับความปลอดภัย มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวได้รับอันตรายแก่กาย หรือจิตใจ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวได้รับอันตรายสาหัสแก่กาย หรือจิตใจ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวถึงแก่ความตาย มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 140,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) ผู้ที่เปิดเผยความลับเกี่ยวกับสถานที่อยู่ ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งได้มีการคุ้มครองพยาน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน ทั้งก่อน ขณะ และหลังมาเป็นพยาน มีอัตราโทษหนักกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 1) กึ่งหนึ่ง

3) ผู้ที่กระทำความผิดอาญาต่อบุคคลใดเพราะเหตุที่บุคคลนั้น สามี ภริยา ผู้บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นจะมา หรือได้มาเป็นพยาน มีอัตราโทษหนักกว่าที่กฎหมายกำหนดในเรื่องนั้น ๆ ไว้ กึ่งหนึ่ง

### บรรณานุกรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. “สิทธิของพยานในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.” [http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/images/rlpd\\_6/2560/awareness\\_for\\_people/witness\\_rlpd\\_PDF.pdf](http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/images/rlpd_6/2560/awareness_for_people/witness_rlpd_PDF.pdf), 9 ธันวาคม 2563.

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 58 ก

(20 มิถุนายน 2546): 4-12.

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของ พยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 121 ง (27 ตุลาคม 2547): 14-24.

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของ พยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 127 ง (9 พฤศจิกายน 2548): 3-4.

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของ พยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 171 ง (28 มิถุนายน 2560): 3-4.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม 2540): 1-99.

## การคุ้มครองพยานในคดีอาญาในต่างประเทศ\*

### 1. การคุ้มครองพยานตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000

#### 1.1 สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรเป็นกรอบความร่วมมือทางกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานระดับสากลเกี่ยวกับการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม โดยมีขอบเขตการบังคับใช้ในด้านการป้องกัน การสืบสวนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับฐานความผิดที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด การทุจริตคอร์รัปชัน การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม และการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก รวมทั้งฐานความผิดร้ายแรงที่อนุสัญญาฯ ได้กำหนดนิยามว่าเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป<sup>1</sup> โดยมีบทบัญญัติเรื่องคุ้มครองพยานอยู่ในข้อ 24 ซึ่งรัฐภาคีจะต้องดำเนินการให้มีมาตรการสำคัญ ดังนี้<sup>2</sup>

- 1) ให้รัฐภาคีกำหนดผู้ที่จะได้รับการคุ้มครอง ซึ่งได้แก่ พยาน ญาติ บุคคลอื่นที่ใกล้ชิดพยาน ตลอดทั้งผู้เสียหายที่อยู่ในฐานะพยาน
- 2) ให้รัฐภาคีให้ความคุ้มครองกรณีอาจเกิดความไม่ปลอดภัยจากการแก้แค้นหรือข่มขู่ในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับความผิดที่อนุสัญญาฯ ครอบคลุมถึง
- 3) ให้รัฐภาคีกำหนดมาตรการคุ้มครองแก่พยานที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยที่ไม่กระทบสิทธิของจำเลย ได้แก่ การย้ายไปอยู่ที่อื่น การไม่เปิดเผยหรือจำกัดการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณและที่อยู่ การจัดให้มีกฎหมายทางพยานหลักฐานที่ทำให้พยานมีความปลอดภัยในการให้การอาทิ อนุญาตให้มีการเบิกความผ่านการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร และการจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่นในการย้ายถิ่นที่อยู่

ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีก็ต้องพิจารณากฎหมายภายในที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ว่ามีมาตรการคุ้มครองพยานที่มีความเหมาะสมและ

\* เรียบเรียงจากกรรณิกรย์ โกมลารชุน และคณะ, “การพัฒนากฎหมายและมาตรการในการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์,” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ฉบับที่ 3, ปีที่ 49, น. 542-556 (กันยายน 2563).

<sup>1</sup> ดู “การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็กเสริมอนุสัญญาฯ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2562 จาก <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/14/40175-การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรม.html>.

<sup>2</sup> ศิระ รัตตานุกุล, “การคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ข้อ 24,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2549), น.34-35.

มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอหรือไม่ เป็นไปตามแนวทางการคุ้มครองพยานตามอนุสัญญาฯ หรือไม่ จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุง หรือบัญญัติกฎหมายบางเรื่องขึ้นใหม่หรือไม่<sup>3</sup>

## 1.2 พยานบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง

พยานบุคคล หมายถึง บุคคลทุกคนที่ให้ความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือกับกระบวนการยุติธรรมตลอดทั้งกระบวนการ จนสามารถทำให้ข้อเท็จจริงในคดีนั้นกระจ่างได้โดยไม่สำคัญว่าบุคคลนั้นจะถูกเรียกว่าอย่างไร ซึ่งรวมไปถึงผู้ให้ หรืออาจสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับคดีแก่กระบวนการยุติธรรมได้ ที่แม้จะไม่ได้ปรากฏตัวในศาลก็ตาม<sup>4</sup> จากนิยามดังกล่าวสามารถจำแนกพยานบุคคลได้ 3 ประเภท<sup>5</sup> ดังนี้

ก) พยานผู้เสียหาย (victim-witnesses) หมายถึง พยานผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายทางร่างกาย จิตใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ จากการกระทำความผิดอาญา เพราะมาให้ข้อเท็จจริงต่อกระบวนการยุติธรรม และเนื่องจากผู้เสียหายนี้เป็นผู้ที่รู้เห็นข้อเท็จจริงโดยตรง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลร้ายแก่องค์กรอาชญากรรม พยานประเภทนี้จึงถูกเพ่งเล็งจากองค์กรอาชญากรรมที่จะต้องถูกกำจัดให้เร็วที่สุด อาจกล่าวได้ว่า พยานผู้เสียหายมีสถานะความปลอดภัยในชีวิตร่างกายที่เปราะบาง (vulnerable) มากกว่าพยานประเภทอื่นนั่นเอง และเพื่อที่รัฐจะได้ถ้อยคำให้การจากพยานบุคคลซึ่งมีความใกล้ชิดกับการกระทำความผิดมากที่สุดนี้ ระดับความเข้มข้นของมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสำหรับพยานบุคคลประเภทนี้ จึงต้องมีประสิทธิภาพถึงขนาดที่จะทำให้พยานผู้เสียหายสามารถเบิกความได้อย่างเต็มที่ ทั้งต้องจัดให้ทั้งช่วงเวลาก่อนพิจารณาคดี ระหว่างพิจารณาคดี และภายหลังพิจารณาคดี<sup>6</sup>

ข) พยานผู้กลับใจให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม (collaborating witnesses) เป็นบุคคลที่ได้เข้าร่วมในการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมและเป็นผู้มีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับองค์กรนั้น แต่ยินยอมให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการไปเบิกความต่อศาลเกี่ยวกับข้อมูลเหล่านั้น โดยมูลเหตุจูงใจ (motivation) ของบุคคลดังกล่าวนี้หาได้เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมในคดีไม่ หากแต่เป็นเรื่องความปลอดภัยของตนเองและครอบครัวเท่านั้น อนุสัญญาฯ เรียกร้องให้รัฐภาคีใช้มาตรการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเหล่านั้น โดย

<sup>3</sup> วรรณวิภา เมืองถ้ำ, “การคุ้มครองพยานและผู้เสียหายตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000: การปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), น.11; ศิระ รัตตานุกุล, *เพ็งอ้วง*, น.28-30.

<sup>4</sup> United Nations Office on Drugs and Crime, “Legislative guide for the implementation of the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime and the protocols thereto: advance draft copy with unedited text,” United Nations Office on Drugs and Crime, (New York 2004), from [https://www.unodc.org/pdf/crime/legislative\\_guides/Legislative%20guides\\_Full%20version.pdf](https://www.unodc.org/pdf/crime/legislative_guides/Legislative%20guides_Full%20version.pdf), p.134.

<sup>5</sup> *Supra note 18, p.19.*

<sup>6</sup> *Ibid*, p.21.

คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักกฎหมายของตน รวมถึงให้พิจารณาความเป็นไปได้ในการลดโทษหรือไม่ดำเนินคดีกับผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเหล่านี้<sup>7</sup>

ค) พยานบุคคลอื่น (Other types of witnesses) นอกเหนือจากพยานบุคคลสองประเภทแรกแต่เป็นบุคคลที่สามารถให้การเพื่อเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม เช่น สายลับ (undercover agent) พยานผู้เชี่ยวชาญ (expert) หรือ บุคคลทั่วไปที่สามารถให้ข้อมูล (informant) เป็นต้น<sup>8</sup>

### 1.3 การรักษาสมดุลระหว่างสิทธิของผู้ต้องหาและความปลอดภัยของพยาน

เนื่องจากมาตรการคุ้มครองพยานนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พยานบุคคลได้รับความปลอดภัย และสามารถให้ข้อมูลแก่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของรัฐ เพราะรัฐมีเครื่องมือในการที่จะค้นหาความจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยได้จากพยานบุคคลที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างภาระแก่จำเลยในการที่จะนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน เนื่องจากหากพยานหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้าหรือเปิดเผยตัวตนแล้ว กระบวนพิจารณาบางประการก็อาจไม่ได้กระทำต่อหน้าจำเลย ซึ่งอาจส่งผลให้จำเลยเสียเปรียบในทางคดีได้ ดังนั้น อนุสัญญาฯ จึงได้วางหลักในการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองพยานว่า รัฐภาคีต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิของผู้ต้องหาและความปลอดภัยของพยานด้วย โดยบทบัญญัติข้อ 24 วรรคสองตอนต้นได้ให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องหาโดยบัญญัติไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า มาตรการการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพนี้จะต้องคำนึงถึงสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (due process) และไม่กระทบสิทธิของจำเลยด้วย แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่ได้กำหนดแนวทางการคุ้มครองสิทธิของจำเลยในกรณีดังกล่าวไว้โดยเฉพาะเจาะจงก็ตาม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ จำเลยมีสิทธิที่จะรับรู้ลักษณะของคดี (nature of case) ที่ตนจะถูกฟ้องร้อง และสามารถที่จะซักค้านหรือถามค้านพยาน (cross examination) ได้เสมอ<sup>9</sup>

## 2. การคุ้มครองพยานในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

### 2.1 การคุ้มครองพยานโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้วิธีการดังต่อไปนี้ในการคุ้มครองพยาน

<sup>7</sup> Arini Asriyani, "Legal Protection of a Witness Cooperating Offender (Justice Collaborator) In Exposing the Criminal Acts of Corruption," IOSR Journal of Humanities and Social Science, Vol.23, Issue 2, 47-56; 48; *supra* note 27, para.348, p.165.

<sup>8</sup> *Supra* note 18, p.22.

<sup>9</sup> *Supra* note 27, p.135; Karen Kramer, "Witness Protection as a Key Tool in Addressing Serious and Organized Crime," United Nations Asia and Far East Institute, accessed 3 May 2018, from [https://www.unafei.or.jp/publications/pdf/GG4/Fourth\\_GGSeminar\\_P3-19.pdf](https://www.unafei.or.jp/publications/pdf/GG4/Fourth_GGSeminar_P3-19.pdf), p.5.

ก) ย้ายที่อยู่ เป็นมาตรการที่ถูกนำไปใช้มากที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งโดยส่วนมากเป็นการย้ายที่อยู่ในเยอรมนี และอาจเป็นไปได้ตั้งแต่ย้ายที่อยู่เพียงระยะเวลาสั้น ๆ หรือการย้ายออกจากที่อยู่ปัจจุบันโดยถาวรด้วยความช่วยเหลือของหน่วยปฏิบัติการพิเศษของตำรวจ<sup>10</sup>

ข) การคุ้มกันตัวพยาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระหว่างที่พยานเดินทางมาเบิกความต่อศาล

ค) กรณีพยานบุคคลเป็นชาวต่างชาติ ในเยอรมนี พยานที่ตกอยู่ในอันตรายมักเป็นชาวต่างชาติ<sup>11</sup> ซึ่งองค์การอัยการกับองค์กรตรวจคนเข้าเมืองสามารถตกลงกันเลื่อนเวลาส่งตัวพยานบุคคลกลับประเทศบ้านเกิดออกไปอีกราว 2 ถึง 3 เดือนได้ เพื่อให้พยานสามารถมาเบิกความในศาลได้ก่อน

ง) การช่วยเหลือทางการเงิน มาตรการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งอาจจะเป็นการให้กู้ยืมเงิน การให้เงินทดแทนรายได้ที่ขาดหายไป การช่วยเหลือด้วยสวัสดิการ หรือการฝึกอาชีพ เป็นต้น การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่พยานบุคคลนั้นเป็นเพียงการชดเชยความเสียหายที่พยานบุคคลได้รับเพราะมาเบิกความเป็นพยานที่ศาลเท่านั้น เช่น ต้องย้ายบ้าน ต้องลาออกจากงาน เป็นต้น กรณีจึงไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์แลกกับการมาเบิกความแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงหน้าที่ของรัฐในการให้ความคุ้มครองประชาชนในรัฐและหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยเท่านั้น<sup>12</sup>

จ) การให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิต เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยานมีหน้าที่ต้องช่วยพยานบุคคลให้สามารถบริหารจัดการชีวิตใหม่ของตนเองได้ เป็นต้นว่า การหางาน หรือการย้ายโรงเรียนให้แก่บุตรของพยาน เป็นต้น<sup>13</sup> หลักการสำคัญคือ พยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตรายจะต้องมีที่ปรึกษาเสมอ ซึ่งจะช่วยให้คลายความกังวลหรือความกลัวลงไปได้<sup>14</sup>

ฉ) การเปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนตัวตน และการทำเอกสารปลอมต่าง ๆ กฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนชื่อสกุลและชื่อตัว (Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen - NamÄndG) อนุญาตให้มีการเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุลได้เมื่อมีเหตุจำเป็น เหตุจำเป็นที่ว่านั้นคือ เมื่อประโยชน์ของการเลิกใช้ชื่อปัจจุบันและประโยชน์ในการใช้ชื่อใหม่ มีน้ำหนักมากกว่าหลักการของกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมขององค์กรตำรวจ และหลักการของกฎหมายเกี่ยวกับการกิจของชื่อนามสกุลในทางสวัสดิการสังคม กรณีที่มีอันตรายเกิดขึ้นกับชีวิตหรือร่างกายของพยานบุคคลที่พร้อมจะมาเบิกความในศาล ถือเป็นกรณีที่ประโยชน์ในการเลิกใช้ชื่อปัจจุบันและประโยชน์ในการใช้ชื่อใหม่มีน้ำหนักมากกว่า

<sup>10</sup> Siegismund, Der Schutz gefährdeter Zeugen in der Bundesrepublik unter besonderer Berücksichtigung des Gesetzes zur Harmonisierung des Schutzes gefährdeter Zeugen, (Osnabrück, 2009), p.75.

<sup>11</sup> *Ibid*, 75; Soiné/ Soukup, "Identitätsänderung, Anfertigung und Verwendung von Tampapieren," ZRP, 27. Jahrgang, Heft 12, 466, p.466 (1994).

<sup>12</sup> BVerfG NJW 1984, 428, 429.

<sup>13</sup> Der Spiegel 28/1992, 48.

<sup>14</sup> *Supra* note 33, p.77.

ช) การปกปิดที่อยู่ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยานสามารถปกปิดที่อยู่ของพยานบุคคลผู้ตกอยู่ในอันตรายได้ โดยการแจ้งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานห้ามการส่งต่อที่อยู่ของพยานบุคคลนั้น<sup>15</sup>

ข) การเปลี่ยนแปลงใบหน้า เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยานสามารถเปลี่ยนแปลงใบหน้าของพยานได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่ประสงค์ร้ายกับพยานจำได้เมื่อพบกันภายหลังจากที่การสืบพยานได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยอาจเป็นการเปลี่ยนสีผม ใส่วิก หรือใส่แว่นตา เป็นต้น ในกรณีที่จำเป็นอาจมีการทำคัลยกรรมใบหน้าของพยานได้ แต่ในทางปฏิบัติแทบไม่เคยเกิดขึ้นเลย<sup>16</sup>

## 2.2 การคุ้มครองพยานระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล

เมื่อประชาชนมีหน้าที่ต้องให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมโดยการมาเป็นพยานในชั้นศาล กระบวนการยุติธรรมจึงมีหน้าที่ต้องลดภาระของประชาชนที่อาจเพิ่มขึ้นเพราะการมาเบิกความเป็นพยาน<sup>17</sup> ด้วยเหตุนี้เอง รัฐจึงมีหน้าที่ต้องคุ้มครองพยานจากอันตรายที่อาจเกิดแก่ชีวิต ความสมบูรณ์ของร่างกาย รวมถึงเรื่องเกียรติยศศักดิ์ศรีด้วย บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล มีดังต่อไปนี้

### ก) การปฏิเสธไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับที่อยู่ของพยาน

หากการที่พยานตอบคำถามเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของตน จะทำให้พยานหรือบุคคลอื่นตกอยู่ในอันตราย มาตรา 68 วรรคแรก ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมันอนุญาตให้พยานสามารถแจ้งที่อยู่ทำงานแทนการแจ้งที่อยู่อาศัยได้ในกรณีที่พยานบุคคลเข้ามายุ่งเกี่ยวกับคดีด้วยเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่การงานของพยาน<sup>18</sup> อย่างไรก็ตาม การที่พยานแจ้งที่อยู่ทำงานของตนก็อาจทำให้คู่ความล่วงรู้ถึงตัวตนของพยานอยู่ดี ในความเป็นจริงบทบัญญัตินี้จึงมิได้ช่วยคุ้มครองพยานมากเท่าใดนัก<sup>19</sup> มาตรา 68 วรรคสอง อนุญาตให้พยานสามารถแจ้งที่อยู่ทำงานหรือที่อยู่อื่นที่ศาลสามารถส่งหมายเรียกได้แทนการแจ้งที่อยู่อาศัยของพยาน เมื่อปรากฏข้อกังวลว่าการที่ข้อมูลที่ระบุตัวตนหรือที่อยู่อาศัยหรือที่พักของพยานถูกเปิดเผยออกไป อาจทำให้พยานหรือบุคคลอื่นตกอยู่ในอันตราย บทบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อคุ้มครองพยานอย่างแท้จริง แต่พยานยังคงต้องแจ้งชื่อตัว-ชื่อสกุล และข้อมูลที่ระบุตัวตนอื่น ๆ ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่มักให้พยานแจ้งที่อยู่ของสถานีตำรวจ ซึ่งจะช่วยคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของพยานบุคคลนั้นได้<sup>20</sup> มาตรา 68 วรรคสาม อนุญาตให้พยานไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่อาจระบุตัวตนหรือระบุตัวตนในอดีตของตนแทนได้ หากว่าการเปิดเผยตัวตนหรือที่อยู่อาศัยของพยานอาจจะทำให้พยานตกอยู่ในอันตรายต่อ

<sup>15</sup> *Ibid*, p.79.

<sup>16</sup> *Ibid*, p.80.

<sup>17</sup> Rainer Griesbaum, "Der gefährdete Zeuge," *NStZ*, 18. Jahrgang, Heft 9, 433, pp.457-459 (1998).

<sup>18</sup> Hans Hilger, "Neues Strafverfahrensrecht durch das OrgKG," *NStZ*, 12. Jahrgang, Heft 9, 523, p.525 (1992).

<sup>19</sup> *Supra note* 33, p.85.

<sup>20</sup> Volker Krey und Edgar Haubrich, "Zeugenschutz, Rasterfahndung, Lauschangriff, Verdeckte Ermittler," *JR*, Vol.1992, Issue 8, 309, p.310 (1992).

ชีวิต ร่างกาย หรือเสรีภาพ อย่างไรก็ตาม พยานยังคงต้องตอบคำถามว่าพยานได้รับรู้เหตุการณ์นั้นมาอย่างไร ศาลเป็นผู้มีหน้าที่ตัดสินว่า พยานบุคคลจะตกอยู่ในอันตรายหรือไม่หากว่าข้อมูลเกี่ยวกับตัวตนของพยานถูกเผยแพร่ออกไปหรือพยานตอบคำถามเกี่ยวกับที่อยู่ของตน<sup>21</sup>

#### ข) การพิจารณาคดีโดยลับ

ตามกฎหมายธรรมนูญศาลเยอรมัน (Gerichtsverfassungsgesetz - GVG) การพิจารณาคดีอาญาโดยลับสามารถกระทำได้ เมื่อ 1) การเปิดเผยเหตุการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องอาจไปทำลายคุณธรรมทางกฎหมายบางประการที่รัฐคุ้มครอง 2) เมื่อการเปิดเผยความลับทางการค้า ความลับเกี่ยวกับการประดิษฐ์ และความลับเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางภาษี อาจไปทำลายคุณธรรมทางกฎหมายบางประการที่รัฐคุ้มครอง 3) เมื่อมีความกังวลว่าอาจมีอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือเสรีภาพของพยานบุคคลหรือของบุคคลอื่น หรือ 4) เมื่อการเปิดเผยความลับส่วนบุคคลโดยมิได้รับอนุญาต อาจทำให้พยานถูกดำเนินคดีอาญาได้ (มาตรา 171b, 172 ข้อ 1a, 2 และ 3) นอกจากนี้ หากเข้าเงื่อนไขประการใดประการหนึ่ง ศาลยังอาจสั่งให้การพิจารณาคดีในศาลในขั้นตอนของการนำสืบพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตรายกระทำในสถานที่ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษก็ได้<sup>22</sup>

#### ค) การสั่งงดการสืบพยานที่ตกอยู่ในอันตราย

ตามมาตรา 223 และ 251 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลมีหน้าที่ต้องคาดการณ์ว่าพยานจะมาปรากฏตัวที่ศาลหรือพยานจะยอมมาให้การที่ศาลหรือไม่ ศาลสูงสุดแห่งสหพันธ์ได้วางหลักต่อไปว่า ศาลสามารถสั่งงดการสืบพยานที่มีได้มีการปกปิดชื่อได้ทราบเท่าที่ชีวิตหรือร่างกายของพยานยังคงตกอยู่ในอันตรายที่มาตรการคุ้มครองพยานไม่สามารถกำจัดให้หมดไปได้<sup>23</sup>

#### ง) กฎหมายคุ้มครองพยาน

ในปี ค.ศ. 1998 ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Strafprozessordnung-StPO) และกฎหมายอื่น ๆ เพื่อการคุ้มครองเหยื่อและพยานบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Gesetz zum Schutz von Zeugen bei Vernehmungen im Strafverfahren und zur Verbesserung des Opferschutzes; Zeugenschutzgesetz - ZschG) มาตรา 58a ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน อนุญาตให้นำเทปบันทึกภาพและเสียงที่พยานเบิกความไว้กับพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการ หรือกับศาล มาใช้เป็นพยานในชั้นศาลได้ มาตรา 247a อนุญาตให้ศาลสั่งให้พยานบุคคลเบิกความในสถานที่อื่นที่มีห้องพิจารณาได้ โดยให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงมายังห้องพิจารณา และสามารถบันทึกภาพและเสียงของการเบิกความนั้นเอาไว้ได้หากเกิดข้อกังวลว่าพยานจะไม่สามารถมาเบิกความได้อีกในการนัดสืบพยานนัดต่อ ๆ ไป มาตรา 255a เทปบันทึกภาพและเสียงของการเบิกความที่บันทึกไว้ในคดีก่อนสามารถนำมาใช้แทนการสืบพยานในคดีอื่น ๆ ได้ เมื่อพยานนั้น

<sup>21</sup> See also Peter Caesar, "Noch stärkerer Schutz für Zeugen und andere nicht beschuldigte Personen im Strafprozess?," *NJW*, 51. Jahrgang, Heft 32, 2313, p.2315 (1998).

<sup>22</sup> BGHSt 32, 115, 125; Joachim Renzikowski, "Fair Trial und anonymere Zeuge," *JZ*, Band 54, Heft 12, 605, p.607 (1999).

<sup>23</sup> BGHSt 39,141, 145; BGH, NSTZ 1984, 31, 32.

ยังอายุไม่ถึง 16 ปี และจำเลยรวมถึงทนายจำเลยได้มีส่วนร่วมในการบันทึกเทปการเบิกความนั้น มาตรา 168e ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจศาลสั่งให้จำเลยออกไปจากห้องพิจารณาในขณะที่พยานเบิกความได้ เมื่อปรากฏอันตรายเป็นร้ายแรงต่อพยานนั้นหากเบิกความต่อหน้าจำเลย แต่จะต้องมีการถ่ายทอดภาพและเสียงของการเบิกความไปยังสถานที่ที่จำเลยอยู่ และจำเลยยังคงมีสิทธิในการถามพยานบุคคลนั้นได้อยู่<sup>24</sup>

**จ) การห้ามถามพยานบุคคลด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ทำให้พยานเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดในครั้งก่อน ๆ ของตน**

คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่อาจทำให้พยานเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือคำถามที่เกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของพยาน ควรถามได้เฉพาะในกรณีจำเป็นเท่านั้น ส่วนคำถามเกี่ยวกับการได้รับโทษในครั้งก่อน ๆ ของพยานควรถามได้เพียงเพื่อวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของคำเบิกความของพยานเท่านั้น

**ฉ) มาตรการปกปิดข้อมูลที่ระบุตัวตนของพยาน**

ฝ่ายศาลในเยอรมนีในอดีตเคยวินิจฉัยว่า การใช้ฉากกั้นระหว่างพยานกับจำเลย หรือการให้พยานบุคคลใส่หน้ากากอำพรางใบหน้า เป็นการสืบพยานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่สามารถกระทำได้<sup>25</sup> อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่มีการแก้ไข มาตรา 68 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งอนุญาตให้พยานบุคคลแจ้งที่อยู่ทำงานหรือที่อยู่อื่นที่ศาลสามารถส่งหมายเรียกได้แทนการแจ้งที่อยู่อาศัยของตนได้ และตั้งแต่มีการบัญญัติให้มีการบันทึกภาพและเสียงการเบิกความของพยานเอาไว้ได้ น่าจะทำให้ความเห็นของศาลเปลี่ยนไปแล้ว<sup>26</sup>

**ช) การให้ผู้ถูกกล่าวหาออกจากห้องพิจารณา**

ตามมาตรา 230 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จำเลยในคดีอาญามีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการพิจารณาคดี การปรากฏตัวของจำเลยเป็นหลักประกันการค้นหาความจริงและการต่อสู้คดีอย่างไม่มีข้อจำกัดและรอบด้าน อย่างไรก็ตาม หากปรากฏข้อกังวลว่า พยานจะไม่เบิกความตามความจริงหากว่าจำเลยอยู่ในห้องพิจารณาคดี ศาลอาจอาศัยอำนาจตาม มาตรา 247 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาคดีไปได้ ทั้งนี้เพื่อให้การค้นหาความจริงสามารถ

<sup>24</sup> See also Peter Caesar, “Noch stärkerer Schutz für Zeugen und andere nicht beschuldigte Personen im Strafprozess?,” *NJW*, 51. Jahrgang, Heft 32, 2313, p.2315 (1998).

<sup>25</sup> BGHSt 32, 115, 124 f.; OLG Stuttgart, *NJW*, 1072.

<sup>26</sup> Tonio Walter, “Vermummte Gesichter, verzerrte Stimmen- audiovisuell verfremdete Aussagen von V-Leuten? Deutsches Recht und EMRK,” *Strafo*, Heft 7, 224, p.274 (2004); Hans-Joachim Weider, “Die Videovernehmung von V-Leuten gemäß § 247a StPO unter optischer und akustischer Abschirmung,” *StV*, 20. Jahrgang, Heft 1, 48, p.52 (2000); Herbert Diemer, “Verfahrensrügen im Zusammenhang mit der audiovisuellen Vernehmung nach § 247a StPO,” *NStZ*, 21. Jahrgang, Heft 8, 393, p.397 (2001); Wieder und Staechelin, “Das Zeugenschutzgesetz und der gesperrte V-Mann,” *StV*, 19. Jahrgang, Heft 1, 51, p.53 (1999).

ทำได้ต่อไป นอกจากนั้น หากพยานเบิกความต่อหน้าจำเลยแล้วจะได้รับอันตรายต่อชีวิตร่างกาย ศาลก็สามารถสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาออกจากห้องพิจารณาได้เช่นกัน ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่พยาน<sup>27</sup>

#### ข) การให้พยานเบิกความโดยใช้การประชุมทางไกลผ่านจอภาพตาม มาตรา 247a ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 247a ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ. 1998 ให้อำนาจศาลสั่งให้พยานเบิกความในสถานที่อื่นได้เมื่อปรากฏว่ามีอันตรายโดยชัดแจ้งต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของพยาน หากพยานจะเบิกความต่อหน้าจำเลย และให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงการเบิกความกลับมายังห้องพิจารณา นอกจากนั้น ศาลยังมีอำนาจสั่งให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงการเบิกความของพยานได้ หากพยานไม่อาจมาปรากฏตัวต่อศาลได้ด้วยเหตุตามที่ปรากฏใน มาตรา 251 วรรคสอง ข้อ 1 และข้อ 2 ได้แก่ พยานเจ็บป่วยเป็นระยะเวลานานหรือเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง หรือมีอุปสรรคขัดขวางการมาเบิกความในศาลที่ไม่อาจกำจัดให้หมดสิ้นไปได้ หรือพยานอาศัยอยู่ไกลจากศาลมาก การเบิกความของพยานอาจถูกบันทึกไว้หากปรากฏข้อกังวลว่า พยานจะไม่สามารถมาเบิกความที่ศาลในนัดสืบพยานครั้งต่อ ๆ ไปได้ และการบันทึกการเบิกความดังกล่าวจำเป็นสำหรับการค้นหาความจริงในคดี คำสั่งของศาลตามมาตรา 247a นี้ถือเป็นที่สุด ไม่อาจโต้แย้งไปยังศาลที่สูงกว่าได้

#### 2.3 การคุ้มครองพยานตามกฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย

ในหัวข้อนี้ จะได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ได้รับอันตราย และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ได้รับอันตราย ดังนี้

##### ก) เจตนารมณ์ในการตรากฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย

การคุ้มครองพยานในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเริ่มต้นขึ้นในช่วงทศวรรษ 80 ของศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับสมาชิกวงดนตรีร็อกที่ใช้ชื่อว่า “Hell’s Angels” ที่ซู่เซ็ญและใช้กำลังบังคับให้ร้านค้าจำนวนมากในเมือง Hamburg จ่ายเงินให้แก่ตนเป็นค่าคุ้มครอง พยานบุคคลหลายคนไม่กล้ามาเบิกความในชั้นพิจารณาคดีในศาลจนทำให้ศาลไม่อาจลงโทษจำเลยหรือลงโทษได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทนายจำเลยจึงได้ร้องขอให้มีการปกปิดชื่อพยานบุคคลบางคนไว้ หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1984 จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อคุ้มครองพยานขึ้นภายในองค์กรตำรวจ ทำหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยจู่โจมเพื่อคุ้มครองพยาน ในขณะนั้นให้มีความชัดเจนว่า การคุ้มครองพยานเป็นเรื่องที่จำเป็นและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้มาตรการคุ้มครองพยาน ปี ค.ศ. 1986 มีการเรียกร้องจากองค์กรตำรวจให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองพยานและได้มีการสร้างมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองพยานขึ้น ปี ค.ศ. 1990 มีการกำหนด “แนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงยุติธรรมในระดับสหพันธ์และ

<sup>27</sup> See also Joachim Renzikowski, “Fair Trial und anonymer Zeuge,” *JZ*, Band 54, Heft 12, 605, p.606 (1999).

ระดับมลรัฐเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ได้รับอันตราย” ซึ่งในภายหลังได้กลายเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญในการคุ้มครองพยาน อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองพยานโดยอาศัยแต่เพียงบทบัญญัติในกฎหมายตำรวจ หรืออาศัยหลักการกระทำโดยจำเป็น และอาศัยกฎระเบียบภายในของหน่วยงานไม่เพียงพอสำหรับการใช้มาตรการพิเศษ อาทิ การสร้างเอกสารเพื่อแสดงตัวตนปลอมอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะมาตรการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินคดีอาญาหลายประการ จึงจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายระดับสหพันธ์ในเรื่องการคุ้มครองพยานขึ้น ในปี ค.ศ. 2001 กฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย (Gesetz zur Harmonisierung des Schutzes gefährdeter Zeugen - ZSHG) จึงมีผลใช้บังคับ

การคุ้มครองพยานมีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การคุ้มครองบุคคลผู้ตกอยู่ในอันตรายและการคุ้มครองการดำเนินคดีอาญา<sup>28</sup> กฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย หรือ ZSHG จึงตราขึ้นเพื่อทำให้เป้าหมาย 2 ประการนี้เป็นจริงขึ้น ภายใต้แนวความคิดว่า ในยุคปัจจุบันผู้กระทำความผิดอาญามักวางแผนการกระทำความผิดอย่างมีอาชีพและไม่ทิ้งร่องรอยการกระทำความผิดเอาไว้ การที่กระบวนการยุติธรรมจะได้มาซึ่งพยานวัตถุจึงยากขึ้นเรื่อย ๆ การดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรม รวมถึงผู้กระทำความผิดสำคัญอื่น ๆ จึงต้องหวังพึ่งถ้อยคำของพยานบุคคลเสียเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากพยานบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดผู้กระทำความผิด หรือเป็นผู้ที่ล่วงรู้ถึงการวางแผนและการลงมือกระทำความผิดมาด้วยเหตุอื่น ถ้อยคำของพยานจึงมีความสำคัญต่อการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีอาญาเป็นอย่างมาก และด้วยเหตุนี้เองผู้ถูกกล่าวหาจึงได้พยายามขัดขวางการเบิกความของพยานบุคคลที่อาจเป็นผลร้ายกับตน โดยการข่มขู่พยานบุคคลและบุคคลที่ใกล้ชิดพยานบุคคลนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา<sup>29</sup> พยานบุคคลที่ได้แสดงตนว่าพร้อมจะมาเบิกความที่ศาลรวมถึงผู้ใกล้ชิดกับพยาน จึงตกอยู่ในอันตรายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพและทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง ดังนั้น เขาจึงจะยินดีมาเป็นพยานที่ศาลก็ต่อเมื่อรัฐสามารถคุ้มครองเขาอย่างมีประสิทธิภาพไปจนกระทั่งคดีสิ้นสุดได้

**ข) การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย**

1) เงื่อนไขในการคุ้มครองพยานบุคคลและผู้มีอำนาจหน้าที่

กฎหมายว่าด้วยการประสานงานเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลที่ตกอยู่ในอันตรายบัญญัติว่า มาตรการคุ้มครองพยานสามารถใช้ได้ทั้งกับพยานบุคคล ผู้ถูกกล่าวหาที่อาจตกอยู่ในอันตรายอันเนื่องจากการที่ยินดีจะมาให้การเป็นพยาน ญาติของพยานบุคคล และกับผู้ใกล้ชิดพยานบุคคลด้วย (มาตรา 1 วรรคสอง ZSHG) โดยการใช้มาตรการคุ้มครองพยานขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

(1) คำเบิกความของพยานจะต้องมีความสำคัญต่อการค้นหาความจริงถึงขนาดที่ว่า หากปราศจากถ้อยคำของพยานบุคคลนั้น การค้นหาความจริงจะไม่อาจสำเร็จลุล่วงลงได้หรือจะประสบ

<sup>28</sup> Konrad Freiberg und Berndt Georg Thamm, Das Mafia-Syndrom – Organisierte Kriminalität: Geschichte, Verbrechen, Bekämpfung, (Hilden: Deutscher Polizeiliteratur, 1992), p.230.

<sup>29</sup> Beschlussempfehlung und Bericht des Innenausschusses (4. Ausschuss) zu dem Gesetzentwurf des Bundesrates – Drucksachen 14/638, 14/6279 (neu) 27.06.2001, p.7.

ความยากลำบากขึ้นอย่างชัดเจน หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า กฎหมายต้องการให้มีการใช้วิธีการอื่นในการรวบรวมพยานหลักฐานเสียก่อนที่จะมาใช้มาตรการคุ้มครองพยานซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงและกระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่นอย่างกว้างขวาง<sup>30</sup>

(2) การใช้มาตรการคุ้มครองพยานจะต้องได้รับความยินยอมจากพยานเสียก่อน

(3) พยานบุคคลจะต้องตกอยู่ในอันตรายอันเนื่องมาจากการที่จะมาเบิกความต่อศาล ซึ่งจะต้องเป็นอันตรายที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ มิใช่แต่เพียงอันตรายที่เป็นนามธรรมเท่านั้น

(4) บุคคลจะต้องมีความเหมาะสมที่จะได้รับความคุ้มครองด้วย ผู้ที่ให้การเท็จแก่เจ้าพนักงานหรือผู้ที่ไม่มีความสามารถในการรักษาความลับ อาจไม่มีความเหมาะสมที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้

การคุ้มครองพยานอาจดำเนินต่อไปได้หากเงื่อนไข 4 ประการนี้ยังคงปรากฏอยู่ แม้ว่า การดำเนินคดีอาญาจะยังไม่สิ้นสุดลง แต่ขาดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งไปการคุ้มครองพยานก็เป็นอันต้องสิ้นสุดลง

การคุ้มครองพยานตามกฎหมายฉบับนี้เป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานคุ้มครองพยานซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของมลรัฐและของสหพันธ์ (มาตรา 2 วรรคแรก ZSHG) การเริ่มใช้มาตรการคุ้มครองพยาน การกำหนดรูปแบบและขอบเขต หรือการสิ้นสุดของมาตรการคุ้มครองพยาน จะต้องได้มีการคำนึงถึงหลักความได้สัดส่วนแล้วอย่างเคร่งครัด โดยมาตรา 2 วรรคสอง ZSHG ได้บัญญัติให้คำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด ความร้ายแรงของอันตราย สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา และผลกระทบที่อาจเกิดจากมาตรการคุ้มครองพยาน ดังนั้น โดยหลักการแล้วความผิดอาญาที่สามารถนำมาตราตามกฎหมายนี้มาใช้ได้จึงเป็นความผิดอาญาที่มีความสำคัญ เช่น ความผิดที่เกิดจากองค์กรอาชญากรรม หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย<sup>31</sup>

2) การคุ้มครองข้อมูลที่อาจระบุตัวตนของพยานบุคคลผู้ตกอยู่ในอันตราย

การคุ้มครองพยานจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อการคุ้มครองพยานต้องถูกเก็บเป็นความลับ เจ้าพนักงานมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องรักษาความลับของทางการตามกฎหมายปกครองอยู่แล้ว มาตรา 3 ZSHG จึงมีเจตนารมณ์ที่จะให้บุคคลธรรมดาทั่วไปรักษาความลับเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตัวพยานผู้ประสงค์จะได้รับความคุ้มครอง การรักษาความลับเป็นเงื่อนไขในการใช้มาตรการคุ้มครองพยาน

เนื่องจากการให้ข้อมูลส่วนบุคคลของพยานผู้ได้รับการคุ้มครองอาจนำมาซึ่งอันตรายแก่บุคคลนั้นได้ มาตรา 4 วรรคแรก ZSHG จึงให้อำนาจสำนักงานคุ้มครองพยานปฏิเสธการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพยานบุคคลนั้น ทั้งแก่หน่วยงานรัฐและหน่วยงานเอกชน และหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลของพยานผู้ได้รับความคุ้มครองก็มีอำนาจปฏิเสธไม่ส่งมอบข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเช่นกัน (มาตรา 4 วรรคสอง ZSHG) ส่วนหน่วยงานเอกชนก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำร้องขอของสำนักงานคุ้มครองพยานในการที่จะปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับพยานบุคคลนั้น (มาตรา 4 วรรคสาม ZSHG)

<sup>30</sup> *Supra note 33*, p.91.

<sup>31</sup> *Beschlussempfehlung und Bericht des Innenausschusses (4. Ausschuss) zu dem Gesetzentwurf des Bundesrates – Drucksachen 14/638, 14/6279 (neu) 27.06.2001*, p.10.

และเนื่องจากกฎหมายต้องการให้สำนักงานคุ้มครองพยานมีบทบาทในการบริหารจัดการข้อเรียกร้องของบุคคลที่สามเกี่ยวกับข้อมูลใด ๆ ของพยานบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง กฎหมายจึงกำหนดให้ทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนมีหน้าที่รายงานความพยายามในการร้องขอหรือได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับพยานบุคคลนั้นไปยังสำนักงานคุ้มครองพยาน เพื่อให้สำนักงานคุ้มครองพยานสามารถนำไปประเมินสถานการณ์ในการใช้มาตรการคุ้มครองพยานต่อไป (มาตรา 4 วรรคหก ZSHG)

การใช้มาตรการคุ้มครองพยานจะสำเร็จลงได้ จำเป็นต้องมีการสร้างตัวตนปลอมให้แก่พยานบุคคล มาตรา 5 วรรคแรก ZSHG จึงให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการออกและเปลี่ยนแปลงเอกสารและใบรับรองต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานร้องขอ และตราบท่าที่ไม่ขัดแย้งกับประโยชน์บุคคลที่สามหรือสังคมส่วนรวม ทั้งนี้ เพื่อให้ประวัติของตัวตนปลอมเหมือนจริงมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน หนังสือเดินทาง ใบขับขี่ ใบปริญญา เป็นต้น หน่วยงานเอกชนก็มีหน้าที่ต้องออกเอกสารหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเอกสารตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานร้องขอ (มาตรา 5 วรรคสอง ZSHG) และเพื่อให้เกิดความโปร่งใส สำนักงานคุ้มครองพยานจะต้องรายงานถึงการสิ้นสุดของการคุ้มครองพยานหรือมาตรการใดมาตรการหนึ่งในการคุ้มครองพยานไปยังหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีความเกี่ยวข้อง (มาตรา 6 ZSHG)

### 3. การคุ้มครองพยานในสหรัฐอเมริกา

#### 3.1 ความทั่วไปว่าด้วยการคุ้มครองพยาน

##### 1) โครงการคุ้มครองพยาน (Witness Protection Program)

United States Federal Witness Protection Program (WITSEC) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Witness Security Program เป็นโครงการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา ดำเนินการโดย United States Marshals Service (USMS) โครงการคุ้มครองพยานได้ก่อตั้งขึ้นตาม Organized Crime Control Act of 1970 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐบัญญัติควบคุมอาชญากรรม (Comprehensive Crime Control Act of 1984) อัยการเป็นผู้พิจารณาว่าบุคคลใดตกอยู่ในอันตรายหรือถูกกระทำการที่เป็นอันตรายต่อร่างกายจากผู้กระทำความผิด หรือตกอยู่ในอันตรายจากอาชญากรรมที่รุนแรง บุคคลที่เข้าสู่โครงการคุ้มครองพยานจะได้รับการคุ้มครองโดยหน่วยงาน United States Marshals Service (USMS) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของรัฐบาลทำหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายหรืออัยการหนึ่งคือหน่วยงานกลางของรัฐทำหน้าที่ให้การคุ้มครองพยานภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงยุติธรรม<sup>32</sup> โดยให้ความคุ้มครองตั้งแต่ก่อนขึ้นพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี ตลอดจนหลังพิจารณาคดี และหมายรวมถึงการส่งพยานที่เป็นต่างดาวเดินทางกลับสู่ประเทศตนเองอย่างปลอดภัย

##### 2) มาตรการคุ้มครองพยาน

อัยการจะเป็นผู้ดำเนินการจัดการคุ้มครองพยาน ดังนี้<sup>33</sup>

<sup>32</sup> 28 U.S.C. § 561.

<sup>33</sup> Organize Crime Control Act of 1970, Comprehensive Crime Control Act of 1984, U.S.C. Title 18, Part II, Chapter 224, p.3521.

(1) หาที่อยู่ให้กับพยานและสิ่งที่เป็นที่เกี่ยวกับคดีหรือการดำรงชีพที่พยานจะต้องได้รับหากพยานร้องขอ

(2) ดำเนินการย้ายที่อยู่และให้การคุ้มครองบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ใกล้ชิดกับพยาน หรือบุคคลใด ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับคดีของพยาน

(3) ให้การรักษาพยาบาล การดูแลสภาพจิตใจ ให้การรักษาทั้งร่างกายและจิตใจหากพยานต้องพบจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยา

(4) จัดหาสวัสดิการที่จำเป็นต่าง ๆ และจัดหาที่อยู่ที่ปลอดภัยให้กับพยาน

(5) จัดยานพาหนะ และ/หรือ พาหนะในการขนส่งเฟอร์นิเจอร์และทรัพย์สินส่วนตัวของพยานในการย้ายที่อยู่ใหม่

(6) เปลี่ยนประวัติให้กับพยาน ครอบครัว หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับพยาน เช่น จัดทำเอกสารทั้งหมดเกี่ยวกับประวัติ หรือการยืนยันตัวบุคคลของพยาน และต้องไม่มีผู้ใดสามารถตรวจสอบได้

(7) จ่ายค่าครองชีพตามความเหมาะสม เป็นต้น

กรณีอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานจะได้รับภัยอันตรายที่ใกล้มาถึงหรือรัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่พยานได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการสอบสวนคดี อัยการสูงสุดมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวแก่พยานก่อนที่จะมีการพิจารณาหรือรวบรวมข้อมูลว่าเงื่อนไขในการมีอยู่ครบถ้วนหรือไม่<sup>34</sup>

### 3) การคุ้มครองพยานในกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

พยานมีสิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา คือ พยานมีสิทธิให้การเป็นพยานต่อหน้าหรือลับหลังจำเลยก็ได้<sup>35</sup> ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกป้องพยานจากจำเลยไม่ให้พยานเกิดความหวาดกลัว โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณาว่าปรากฏเงื่อนไขที่พยานสามารถร้องขอให้การเป็นพยานลับหลังจำเลยได้หรือไม่ ศาลสูงสุดแห่งสหรัฐได้วางหลักเกณฑ์ ดังนี้<sup>36</sup>

(1) พยานจะต้องสาบานตนตามขั้นตอนการให้การเป็นพยาน และจะต้องเข้าใจขั้นตอนกระบวนการพิจารณาในศาลเป็นอย่างดี

(2) พยานต้องได้รับอนุญาตในการเป็นพยานการถามค้านเพื่อกล่าวหาจำเลย

(3) ศาลจะเป็นผู้ประเมินว่าพยานนั้นมีความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจในการจะให้การเป็นพยานลับหลังจำเลยหรือไม่ โดยสังเกตจากลักษณะนิสัยของพยาน

### 3.2 กฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act- TVPA)

กฎหมาย TVPA ได้มีการแก้ไขปรับปรุงตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2003, 2005, 2008 และ 2013 การค้ามนุษย์ตามความหมายของกฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (22 U.S. Code § 7102) มีดังนี้

<sup>34</sup> U.S.C. Title 18, Part II, Chapter 224 Section 3521(c).

<sup>35</sup> U.S. Constitution Sixth Amendment.

<sup>36</sup> *Mattox v. United States*, 156 U.S. 237 (1895).

1) การค้าประเวณี คือ การค้าบริการทางเพศโดยการถูกบังคับ ถูกล่อลวง ถูกจัดทา โดยไม่เต็มใจหรือถูกชักชวนให้ค้าบริการทางเพศ หากการกระทำดังกล่าวกับบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี (22 USC § 7102) (9)(A)

2) การบังคับค้าแรงงานโดยการบังคับ การจัดหา การล่อลวง การลักลอบพาคนเพื่อมาเป็นทาส การบังคับใช้แรงงานเพื่อการชำระหนี้ หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในการใช้แรงงานหรือทำให้ตกเป็นทาส และทำให้บุคคลดังกล่าวถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกายหรือถูกทารุณกรรมอย่างร้ายแรงจากการใช้แรงงานนั้น (22 USC § 7102) (9)(B)

President's Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking in Persons (PITF) เป็นหน่วยงานระดับคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (TVPA) ในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงาน ทั้งนี้ PITF ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลสหรัฐ และทำหน้าที่บริหารจัดการของงบประมาณจากรัฐบาลด้วย นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการค้ามนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น Department of State (DOS) ทำหน้าที่ร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาและหากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านกับกระบวนการค้าทาส Department of the Treasury (Treasury) ทำหน้าที่ร่วมมือกับสถาบันการเงินในการวิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือ Department of the Interior (DOI) ทำหน้าที่ฝึกอบรมต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับบุคลากรและคู่ค้ากับหน่วยงานของรัฐบาลกลางหรือรัฐท้องถิ่นและชนเผ่า เพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์และให้บริการเหยื่อในชุมชนชาวอเมริกันอินเดียนและอลาสก้า

### 3.3 การคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์

โปรแกรมการคุ้มครองพยานได้ก่อตั้งตาม Crime Control Act of 1970, Title 5, Section 501 โดยอัยการมีหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองพยาน<sup>37</sup> การคุ้มครองพยานนี้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองพยานจากผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาและจากองค์กรอาชญากรรม เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของพยานมีหน้าที่คุ้มครองและนำพยานขึ้นสู่ศาล โดยเจ้าหน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองพยานและครอบครัว เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ต่อไป ความไว้วางใจและทัศนคติที่ดีจะช่วยให้การเข้าโปรแกรมการคุ้มครองพยานสำเร็จและนำไปสู่กระบวนการยุติธรรมได้เป็นอย่างดี โปรแกรมการคุ้มครองพยานระยะสั้นนั้นจะประสบความสำเร็จ ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ดูแลพยานเมื่อพยานจะต้องย้ายที่อยู่จนกระทั่งสิ้นสุดการให้การเป็นพยานในคดี ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายให้รักษาความปลอดภัยแก่พยานต้องสามารถจัดการกับพยานที่มีความกดดันและความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ United States Marshals Service (USMS) ทำหน้าที่ในการคุ้มครองพยาน ให้การฝึกอบรม และแนะนำช่วยเหลือพยานให้กลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ USMS จะต้องร่วมมือกับอัยการทำให้พยานรู้สึกปลอดภัยตลอดการดำเนินคดี และจะต้องจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับการให้การเป็นพยาน เช่น

<sup>37</sup> Organized Crime Control Act of 1970, Pub. L. No. 91-452, 84 Stat. 922 (October 15, 1970).

อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาลทั้งทางร่างกายและจิตใจ การฝึกอบรมให้ความรู้ที่จำเป็น ให้คำปรึกษาต่าง ๆ เป็นต้น<sup>38</sup>

โครงการการคุ้มครองพยานส่วนใหญ่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐตามเมืองต่าง ๆ หรือมณฑลตามเมืองใหญ่ อาทิ การให้คำแนะนำสำหรับโครงการการคุ้มครองพยานเมืองเดนเวอร์ดำเนินการโดยสำนักงานอัยการสูงสุดของเมืองเดนเวอร์ การคุ้มครองพยานเป็นเครื่องมือสำหรับสำนักงานอัยการสูงสุดของเขตปกครอง เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการต่อสู้กับอาชญากรรม โดยมุ่งเน้นการคุ้มครองพยานและเหยื่อการค้ามนุษย์ แนวทางหลักในการคุ้มครองพยานหลักฐานของเมืองเดนเวอร์ คือ ยุทธวิธีของการคุ้มครองเหยื่อและพยาน การให้ความช่วยเหลือเหยื่อและพยาน และการช่วยให้เหยื่อและพยานกลับคืนสู่สังคมเพื่อไปใช้ชีวิตปกติ การแนะนำโดยให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับจำนวนพนักงานสืบสวนเมืองเดนเวอร์ กำหนดลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และทักษะที่จำเป็นในการเป็นพนักงานสืบสวน หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการคุ้มครองพยาน รวมถึงหน้าที่ในการปกป้องพยานและการบริหารจัดการคดีให้กับเหยื่อและพยานในคดีค้ามนุษย์<sup>39</sup>

ในการคุ้มครองเหยื่อและพยานคดีค้ามนุษย์ในขณะที่อยู่ในความควบคุมหน่วยงานรัฐในระหว่างดำเนินคดีนั้น พยานจะถูกคุมขังในสถานที่ที่เหมาะสมในฐานะผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พยานได้รับการรักษาทางการแพทย์ที่จำเป็นและให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ทั้งนี้ ตามกฎหมายการคุ้มครองพยานเพื่อความปลอดภัยของพยาน และเหยื่อที่พิจารณาแล้วมีความเสี่ยงที่อาจได้รับอันตรายจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ มาตรการคุ้มครองพยานนี้ให้ความคุ้มครองสมาชิกในครอบครัวของพยานด้วย บางครั้งพยานหรือสมาชิกในครอบครัวอาจถูกข่มขู่หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแก่พยานหรือสมาชิกในครอบครัวของพยานให้เกิดความหวาดกลัว จนไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่จะต้องใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งร่วมด้วย โดยการยื่นขอให้ศาลสั่งห้ามชั่วคราวและสั่งคุ้มครองเหยื่อและพยานและครอบครัวจากการค้ามนุษย์ รวมถึงการตรวจสอบว่าชื่อและข้อมูลที่ระบุตัวตนของเหยื่อและพยานและสมาชิกในครอบครัวจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน ทั้งนี้ จะต้องจัดหาข้อมูลต่าง ๆ หรือการยื่นคำร้องต่าง ๆ ตามสิทธิให้กับเหยื่อหรือพยานตามที่สมควรจะได้รับ รวมถึงให้ความช่วยเหลือตามสิทธิของเหยื่อในการต่อสู้คดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วย เช่น การจัดหาทนายความ การจัดหาข้อมูลที่จำเป็นในการดำเนินคดี การเตรียมความพร้อมในการให้พยานกลับคืนสู่สังคมโดยการจัดหางานใหม่ให้กับพยาน เป็นต้น<sup>40</sup>

<sup>38</sup> Trznadel, Chief Inspector, "United States Federal Guidance on Witness Protection in Human Trafficking," (June 2015) accessed 5 September 2018, from <http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a623947.pdf>.

<sup>39</sup> *Ibid.*

<sup>40</sup> "State Model Law on Protection for Victims of Human Trafficking," University of North Carolina at Chapel Hill, (June 2005) accessed 23 August 2018, จาก [http://humantrafficking.unc.edu/files/2011/09/StateModelLaw\\_9.05.pdf](http://humantrafficking.unc.edu/files/2011/09/StateModelLaw_9.05.pdf).

## สถิติการดำเนินการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

ปีงบประมาณ 2547 - 2564

ลำดับ	ปีงบประมาณ	ยื่นคำร้อง		ตรวจสอบข้อเท็จจริง		ยกคำร้อง		อนุมัติให้คุ้มครอง		สิ้นสุดการคุ้มครอง		อยู่ระหว่างการคุ้มครอง	
		เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
1	2547	11	11	0	0	5	5	6	6	6	6	0	0
2	2548	57	93	0	0	12	12	45	81	45	81	0	0
3	2549	107	208	0	0	43	44	64	164	64	164	0	0
4	2550	107	165	0	0	26	26	81	139	81	139	0	0
5	2551	123	228	0	0	46	46	77	182	77	182	0	0
6	2552	126	256	0	0	57	57	69	199	69	199	0	0
7	2553	80	207	0	0	33	33	47	174	47	174	0	0
8	2554	110	247	0	0	18	49	92	198	92	198	0	0
9	2555	86	187	0	0	23	53	63	134	63	134	0	0
10	2556	78	190	0	0	29	64	49	126	49	126	0	0
11	2557	92	254	0	0	13	36	79	218	79	218	0	0
12	2558	118	325	0	0	41	95	77	230	76	229	1	1
13	2559	278	435	0	0	63	122	215	313	214	312	1	1
14	2560	261	379	0	0	73	128	188	251	184	247	4	4
15	2561	116	230	0	0	67	171	49	59	43	53	6	6
16	2562	209	282	0	0	42	90	167	192	163	181	4	11
17	2563	118	228	0	0	39	111	79	117	62	83	17	34
18	2564	34	85	12	32	13	26	9	27	1	4	8	23
รวมทั้งสิ้น		2,111	4,010	12	32	643	1,168	1,456	2,810	1,415	2,730	41	80

สถิติการยื่นคำร้องขอคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด  
ปีงบประมาณ 2547 - 2564

ลำดับ	ปีงบประมาณ	ฐานความผิดการยื่นคำร้องขอคุ้มครองความปลอดภัย																	รวมทั้งสิ้น/คน	
		เกี่ยวกับชีวิต	เกี่ยวกับร่างกาย	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	เกี่ยวกับเพศ	เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน	เกี่ยวกับความมั่นคง	เกี่ยวกับยาเสพติด	เกี่ยวกับเสรีภาพ	เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง	เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน	เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	เกี่ยวกับการเบิกความเท็จ	เกี่ยวกับการค้ามนุษย์	เกี่ยวกับกฎหมายภาษี	เกี่ยวกับการร้องเรียน	เกี่ยวกับกฎหมายประกอบธุรกิจ	เกี่ยวกับการหมิ่นประมาท		เกี่ยวกับการหมิ่นเบื้องสูง
1	2547	5	0	0	0	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
2	2548	54	8	12	2	0	0	0	6	0	2	0	0	0	0	0	9	0	0	93
3	2549	124	54	11	8	1	0	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	208	
4	2550	107	15	24	14	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	165	
5	2551	74	38	22	26	0	29	22	1	6	0	4	0	6	0	0	0	0	228	
6	2552	124	19	57	11	11	0	2	5	15	0	1	0	11	0	0	0	0	256	
7	2553	98	49	12	0	5	0	4	10	2	0	0	0	25	0	0	2	0	207	
8	2554	150	16	19	10	25	5	7	0	0	0	0	0	14	0	0	1	0	247	
9	2555	125	14	14	4	14	0	7	0	1	0	0	0	4	0	1	0	3	187	
10	2556	88	22	10	11	35	0	0	16	0	0	0	0	8	0	0	0	0	190	
11	2557	118	16	15	14	67	1	17	1	0	0	1	0	1	0	0	0	3	254	
12	2558	95	35	47	9	84	0	7	0	1	0	0	0	43	0	1	0	0	325	
13	2559	105	14	3	21	24	13	14	19	0	0	8	5	205	4	0	0	0	435	
14	2560	103	49	13	13	13	17	5	0	0	0	1	0	160	1	0	0	4	379	
15	2561	59	34	29	21	16	24	1	0	0	0	0	22	21	1	0	0	2	230	
16	2562	85	17	14	2	5	5	0	0	0	2	0	0	152	0	0	0	0	282	
17	2563	62	21	26	19	12	11	16	0	0	0	0	0	52	0	0	7	2	228	
18	2564	32	22	10	1	11	0	6	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	85	
รวมทั้งสิ้น		1,608	443	338	186	327	106	119	60	25	4	15	27	705	8	2	20	14	3	4,010

สถิติพยานที่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด  
ปีงบประมาณ 2547 - 2564

ลำดับ	ปีงบประมาณ	ฐานความผิดที่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย																	รวมทั้งสิ้น/คน
		เกี่ยวกับชีวิต	เกี่ยวกับร่างกาย	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	เกี่ยวกับเพศ	เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน	เกี่ยวกับความมั่นคง	เกี่ยวกับยาเสพติด	เกี่ยวกับเสรีภาพ	เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง	เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน	เกี่ยวกับเอกสาร	เกี่ยวกับภาคบริการความเท็จ	เกี่ยวกับการค้ามนุษย์	เกี่ยวกับกฎหมายยกย่อง	เกี่ยวกับการร้องเรียน	เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง	เกี่ยวกับการหมิ่นประมาท	
1	2547	3	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
2	2548	49	6	11	2	0	0	0	4	0	2	0	0	0	0	0	7	0	81
3	2549	104	44	8	6	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	164
4	2550	94	11	15	14	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	139
5	2551	59	33	18	25	0	29	10	0	0	0	2	0	6	0	0	0	0	182
6	2552	96	9	55	7	1	0	1	5	13	0	1	0	11	0	0	0	0	199
7	2553	95	34	3	0	2	0	4	8	1	0	0	0	25	0	0	2	0	174
8	2554	127	2	16	9	18	4	7	0	0	0	0	0	14	0	0	1	0	198
9	2555	100	13	10	2	4	0	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	134
10	2556	70	15	8	6	8	0	0	11	0	0	0	0	8	0	0	0	0	126
11	2557	99	14	11	11	60	1	17	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3	218
12	2558	65	10	36	4	62	0	7	0	0	0	0	0	43	0	0	0	0	230
13	2559	77	4	0	17	13	13	6	7	0	0	4	0	172	0	0	0	0	313
14	2560	64	11	5	5	2	17	5	0	0	0	0	0	142	0	0	0	0	251
15	2561	2	3	4	8	3	23	1	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	59
16	2562	27	1	5	2	0	5	0	0	0	0	0	0	152	0	0	0	0	192
17	2563	19	2	11	16	3	1	14	0	0	0	0	0	51	0	0	0	0	117
18	2564	6	0	8	0	9	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	27
รวมทั้งสิ้น		1,156	212	224	134	189	93	79	37	14	2	7	0	644	2	0	11	3	2,810

## สถิติพยานที่อยู่ระหว่างการคุ้มครองความปลอดภัย แยกตามฐานความผิด

ลำดับ	ปีงบประมาณ	ฐานความผิดที่ยื่นคำร้องอยู่ระหว่างการคุ้มครองความปลอดภัย																	รวมทั้งสิ้น/คน	
		เกี่ยวกับชีวิต	เกี่ยวกับร่างกาย	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	เกี่ยวกับเพศ	เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน	เกี่ยวกับความมั่นคง	เกี่ยวกับยาเสพติด	เกี่ยวกับเสรีภาพ	เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง	เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน	เกี่ยวกับเอกสาร	เกี่ยวกับการเบิกความเท็จ	เกี่ยวกับการค้ามนุษย์	เกี่ยวกับกฎหมายภาษี	เกี่ยวกับการร้องเรียน	เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง	เกี่ยวกับการมีประมาท		เกี่ยวกับการหมิ่นประมาท
1	2558	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
2	2559	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3	2560	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
4	2561	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
5	2562	8	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
6	2563	7	0	7	11	3	1	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	34
7	2564	6	0	4	0	9	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	23
รวมทั้งสิ้น		22	0	12	11	12	13	5	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	80

หมายเหตุ : ฐานความผิดตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 - 2558 สิ้นสุดการคุ้มครอง

ข้อมูล ณ วันที่ 5/2/2564  
 ที่สำนักงานคุ้มครองพยาน  
 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ



WITNESS PROTECTION OFFICE  
RIGHTS AND LIBERTIES PROTECTION DEPARTMENT  
MINISTRY OF JUSTICE

# สถิติการคุ้มครองพยาน

ข้อมูล ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

อยู่ระหว่างคุ้มครอง

**+80**

(48 เรื่อง)

ชาย



36



44

ชีวิต

22

ยาเสพติด

13

ทรัพย์สิน

12

เพศ

11

ทุจริต

12

ค้ำบุนุชย์

5

ความมั่นคง

13

คุ้มครองทั้งหมด

**2,810**

(1,456 เรื่อง)

ชาย



1,524



1,286

ชีวิต

1,156

ยาเสพติด

79

ทรัพย์สิน

224

เพศ

134

ทุจริต

189

ค้ำบุนุชย์

644

ความมั่นคง

93

อื่นๆ

291

ตรวจสอบข้อเท็จจริง

**41**

(17 เรื่อง)

ชาย



21



20

พ.ย.63

8 ราย

ร่างกาย

7

ทรัพย์สิน

1

ร.ค.63

14 ราย

ชีวิต

13

ทรัพย์สิน

1

ม.ค.64

19 ราย

ชีวิต

10

ทรัพย์สิน

1

ค้ำบุนุชย์

2

ร่างกาย

6

สิ้นสุดการคุ้มครอง

**2,730**

(1,408 เรื่อง)

ชาย



1,488



1,242

ชีวิต

1,134

ยาเสพติด

74

ทรัพย์สิน

212

เพศ

123

ทุจริต

177

ค้ำบุนุชย์

639

ความมั่นคง

80

อื่นๆ

291

# สถิติการคุ้มครองพยาน

ข้อมูล ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

อยู่ระหว่าง  
คุ้มครอง

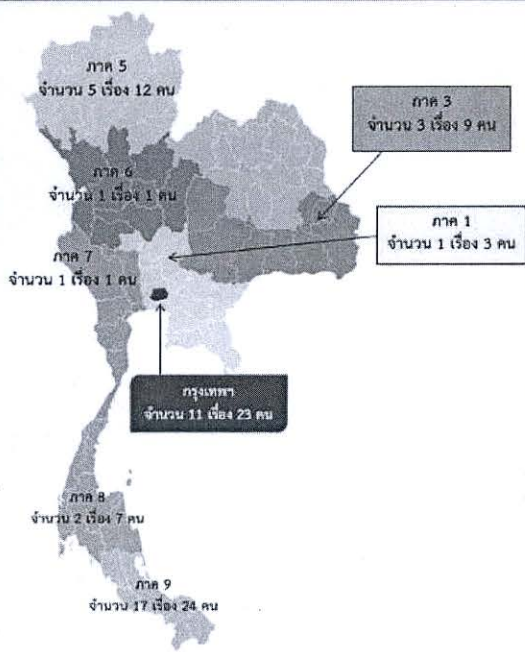
80

ราย

36



44



ชีวิต 22

ยาเสพติด 5

ทรัพย์ 12

เพศ 11

ทุจริต 12

ค้ำมนุษย์ 5

ความมั่นคง 13

หน่วยคุ้มครอง

23 สำนักงานคุ้มครองพยาน

45 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

11 ทหาร

1 กรมราชทัณฑ์

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

สำนักงานคุ้มครองพยาน



สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร